

Předpoklady studentů učitelství pro výzkumnou práci

lic. Andrea Sekulová

Diplomová práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav školní pedagogiky

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Lic. Andrea Sekulová
Osobní číslo:	H21121
Studijní program:	N0111A190015 Předškolní pedagogika
Forma studia:	Kombinovaná
Téma práce:	Předpoklady studentů učitelství pro výzkumnou práci

Zásady pro vypracování

Vymezení terminologie a teoretických východisek o problematice pedagogického výzkumu.
Zpracování rešerše a studium odborné literatury o výzkumech v oblasti předškolní pedagogiky v České republice.
Příprava metodologie empirické části, stanovení cílů výzkumu a výzkumných otázek.
Realizace kvalitativního výzkumu formou rozhovorů a obsahové analýzy školských dokumentů.
Zpracování a vyhodnocení získaných dat včetně jejich interpretace.
Prezentace výsledků výzkumu a jejich doporučení pro praxi.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- Hendl, J. (2016). *Kvalitativní výzkum: základní teorie metody a aplikace*. Praha: Portál.
- Chráška, M. (2016). *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada.
- Kočvarová, I., & Soukup, P. (2018). *Výuka kvantitativní analýzy dat jako součást metodologie výzkumu v pedagogických studijních programech veřejných škol v ČR*. *Orbis scholae*, 12(3), 127–145.
- Olecká, I., & Ivanová, K. (2010). *Metodologie vědecko-výzkumné činnosti*. Olomouc: Moravská vysoká škola Olomouc.
- Šeďová, K., Švaříček, R., Sedláček, M., & Šalamounová, Z. (2016). *Jak se učitelé učí: cestou profesního rozvoje k dialogickému vyučování*. Brno: Masarykova univerzita.

Vedoucí diplomové práce: **doc. PhDr. Martina Fasnerová, Ph.D.**
Ústav školní pedagogiky

Datum zadání diplomové práce: **18. listopadu 2022**

Termín odevzdání diplomové práce: **21. dubna 2023**

L.S.

Mgr. Libor Marek, Ph.D.
děkan

doc. PhDr. Mgr. Marcela Janíková, Ph.D.
ředitelka ústavu

Ve Zlíně dne 18. listopadu 2022

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze diplomové práce jsou totožné;
- na diplomové práci jsem pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem citoval(a). V případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor.

Ve Zlíně

S. S. 2023

...../.....

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací;

(1) Vysoká škola nevýdělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Předkládaná diplomová práce se zabývá předpoklady studentů učitelství pro výzkumnou práci. Teoretická část popisuje terminologii a východiska vědy, výzkumu a inovací, pedagogického výzkumu, jeho historii, výzkumy v oblasti předškolní pedagogiky a výzkumy o podpoře studentů učitelství pro výzkumnou práci.

Praktická část, pomocí obsahové analýzy uvádí, jaké možnosti nabízí vybrané univerzity svým studentům navazujícího magisterského studia v rámci metodologické přípravy. Dále obsahuje interview s vybranými studenty. Závěr práce nabízí zhodnocení výsledků a doporučení pro další praxi.

Klíčová slova: výzkum, pedagogický výzkum, kvalitativní výzkum, studenti učitelství, předpoklady studentů, výzkumná práce, předškolní pedagogika.

ABSTRACT

The presented master's thesis deals with the prerequisites of teacher education students for research work. The theoretical part describes the terminology and starting points of science, research and innovation, pedagogical research, its history, research in the field of preschool pedagogy and research on support for teacher education students for research work.

The practical part, using content analysis, presents what opportunities selected universities offer their students of follow-up master's studies in terms of methodological preparation. It also includes interviews with selected students. The conclusion of the thesis offers an evaluation of the results and recommendations for further practice.

Keywords: research, pedagogical research, qualitative research, teacher education students, prerequisites of students, research work, preschool education.

„Per aspera ad astra“ neboli *„Přes překážky ke hvězdám“* (Frederick Sykes).

Mé poděkování patří paní doc. PhDr. Martině Fasnerové, Ph.D. za vedení, trpělivost, věcné připomínky a rady, které mi pomohly při zpracování této práce.

Poděkování také patří mému příteli za neuvěřitelnou podporu a dávku motivace. Dále rodině a blízkým za podporu a dodávání síly během celého studia. Na závěr děkuji osloveným participantkám, bez kterých bych výzkum nezrealizovala.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA VĚDY A VÝZKUMU	13
1.1 VĚDA	13
1.2 VÝZKUM	14
2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA VÝZKUMU, VÝVOJE A INOVACE V ČESKÉ REPUBLICE	17
2.1 PODPORA VÝZKUMU, VÝVOJE A INOVACÍ	18
2.2 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ V OBLASTI VÝZKUMU A VÝVOJE	19
2.3 EVROPSKÁ UNIE	21
2.4 STÁTNÍ GRANTOVÉ AGENTURY	21
3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PEDAGOGICKÉHO VÝZKUMU.....	24
3.1 PEDAGOGICKÝ VÝZKUM.....	24
3.2 HISTORIE ČESKÉHO PEDAGOGICKÉHO VÝZKUMU.....	25
3.3 VÝZKUMY V OBLASTI PŘEDŠKOLNÍ PEDAGOGIKY V ČR	27
3.4 VÝZKUMY PODPORUJÍCÍ STUDENTY UČITELSTVÍ VE VÝZKUMNÉ PRÁCI	29
3.5 MAGISTERSKÉ STUDIUM V SOUČASNOSTI.....	31
II PRAKTICKÁ ČÁST	33
4 OBSAHOVÁ ANALÝZA STUDIJNÍCH MATERIÁLŮ RELEVANTNÍCH STUDIJNÍCH PROGRAMŮ ZAMĚŘENÝCH NA PŘEDŠKOLNÍ PEDAGOGIKU.....	34
4.1 CÍLE VÝZKUMU	34
4.2 VÝZKUMNÉ METODY A POSTUP	35
4.3 LIMITY VÝZKUMU	35
5 OBSAHOVÁ ANALÝZA RELEVANTNÍCH STUDIJNÍCH PROGRAMŮ	37
5.1 TVORBA OBSAHOVÉ ANALÝZY	37
5.2 CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÝCH UNIVERZIT A JEJICH VĚDECKO- VÝZKUMNÁ ČINNOST	38
5.3 INFORMACE O STUDIJNÍCH PROGRAMECH	44
5.4 PŘEDMĚTY ZAMĚŘENÉ NA METODOLOGICKOU PRŮPRAVU STUDENTŮ	47
5.5 PŘEDMĚTY ZAMĚŘENÉ NA VÝUKU CIZÍHO JAZYKA	52
5.6 ZÁKLADNÍ A DOPORUČENÁ LITERATURA V RÁMCI METODOLOGICKÉ PRŮPRAVY STUDENTŮ	54
6 INTERVIEW SE STUDENTY VYBRANÝCH UNIVERZIT	59

6.1	VÝZKUMNÝ VZOREK A ZPŮSOB VÝBĚRU	59
6.2	ORGANIZACE INTERVIEW	59
6.3	ANALÝZA DAT.....	60
6.4	INTERPRETACE DAT	61
7	ZÁVĚRY VÝZKUMU	66
8	DISKUSE	68
9	DOPORUČENÍ PRO PRAXI.....	70
9.1	UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ.....	70
9.2	UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI.....	70
9.3	MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ	71
9.4	UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE.....	71
9.5	UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ	71
9.6	JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH.....	72
9.7	TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI	73
	ZÁVĚR	74
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	75
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	82
	SEZNAM OBRÁZKŮ	85
	SEZNAM TABULEK.....	86
	SEZNAM PŘÍLOH.....	87

ÚVOD

Role začínajícího výzkumníka nemusí být vždy snadná. Osobně jsem se na tuto dráhu vydala při zpracování této diplomové práce a narazila jsem na množství překážek, se kterými jsem ani nepočítala. Studium odborné literatury a vyhledávání informací k předkládané práci mi ukázalo, že v dnešní době existuje spousta možností, projektů a institutů, které mohou studentům i ostatním pomoci na začátku jejich výzkumné činnosti.

Prvním pomocníkem pro studenty je univerzita. Programy, které nabízejí univerzity, vybrané pro tuto práci, jsou velmi rozmanité, mají množství techniky a vybavené zázemí a jejich činnost patří ke špičce v oboru. Studium navazujícího magisterského studia dává možnost, informace a podněty k tomu, aby každá student byl schopen postavit se do role začínajícího výzkumníka a zrealizovat výzkumnou práci.

Jsou tu však jisté předpoklady studentů, které hrají roli při zpracování výzkumné práce. Tyto předpoklady mohou být vnímány jako určité složky individuálního potenciálu každého z nás, osobnostní rysy, vědomosti, dovednosti a také dávku motivace. Univerzity svým studentům nabízejí v rámci metodologické průpravy přednášky, semináře, cvičení a další programy, ve kterých studenti získají teoretické, ale i praktické vědomosti o výzkumu. Je však jen na nich, jak s informacemi naloží a jak velké úsilí a motivaci vloží do přípravy a zpracování výzkumné práce. Studium na vysoké škole očekává, že jsou studenti dostatečně samostatní, aby si potřebné informace dohledávali sami a byli schopni se orientovat v odborné literatuře, v české i zahraniční.

V názvu práce jsou uvedeni studenti učitelství, což je široký pojem vzhledem k množství programů, které univerzity nabízí. Pro předkládanou práci byli zvoleni studenti navazujícího magisterského studia na univerzitách v České republice. Studenti tohoto stupně vzdělávání mají větší dostatek znalostí, vědomostí a zkušeností v oblasti výzkumu.

Teoretická část popisuje teoretická východiska vědy, výzkumu a inovací, podporu v této oblasti, např. grantovými agenturami. Dále vymezení pedagogického výzkumu, jeho historii, výzkumy v oblasti předškolní pedagogiky a výzkumy, které podporují výzkumnou dráhu studentů.

Praktická část je zpracována metodou obsahové analýzy studijních materiálů relevantních studijních programů zaměřených na obory: Předškolní pedagogika, Speciální pedagogika a Vychovatelství. V oboru Předškolní pedagogika byly vybrány 4 univerzity, které nabízejí navazující magisterské studium. Mezi tyto univerzity patří Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně,

Univerzita Palackého v Olomouci, Masarykova univerzita v Brně a Univerzita Karlova v Praze. Univerzity, které nabízejí navazující magisterské studium v oboru Speciální pedagogika, jsou Univerzita v Hradci Králové s oborem Pedagogika předškolního věku se zaměřením na děti se speciálními potřebami a Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích v oboru Speciální pedagogika. Poslední univerzitou je Technická univerzita v Liberci, která na své Fakultě přírodovědně-humanitní a pedagogické nabízí navazující magisterské studium v oboru Vychovatelství.

Pomocí studijních materiálů vybraných univerzit zjistíme, co univerzity nabízejí svým studentům v rámci metodologické průpravy. Další metodou v praktické části je strukturované interview realizováno s 8 studenty z vybraných univerzit.

Hlavním cílem diplomové práce je analyzovat možnosti studentů z vybraných univerzit pro výzkumnou práci. Dílčím cílem je předložení informací o studijních programech univerzit, o metodologické přípravě studentů a přípravě na výzkumnou práci v rámci studia na vysoké škole.

V závěru práce jsou interpretovány výsledky výzkumu a doporučení pro praxi.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA VĚDY A VÝZKUMU

1.1 Věda

Pro univerzity je vzdělávání charakteristická činnost. Vedle této činnosti je jejich oblast rozšířena o vědu a výzkum. Rozsah vědy a výzkumu je velmi široký a uskutečňuje se ve výzkumných centrech univerzit na národní i celosvětové úrovni. Výzkumné činnosti se mohou zúčastnit všichni studenti. Do vědecké práce jsou zapojeni především studenti doktorských programů. Z. Molnár (2010) říká, že: „Věda je to, co za vědu považují vědci v daném oboru.“

„Věda je naučná technika, jíž si člověk zprostředkovává ve vidění obsažené vědění o bytí do podoby vědomostí o jsoucnu. Člověk je jsoucnem takové povahy, které ví, že jest, avšak v tomto vědění sám nevidí, čím a kým jest“ (Hustáková, 2016, s. 1).

Vědu můžeme chápat jako „soubor systematicky seřazených poznatků o určité tematické oblasti nebo proces generování těchto poznatků pomocí určitých pravidel“ (Hendl, 2016, s. 25).

J. Hendl a J. Reml označují vědu za „organizovaný systém znalostí v dané oblasti a postupy jejich získání“ (2017, s. 21). Vědy přírodní a vědy sociální tvoří dvě široké kategorie. Přírodní vědy se zabývají jevy nebo objekty, které mají biologický nebo fyzikální charakter. Mezi tyto objekty můžeme zařadit světlo, zemi, rostliny i lidské tělo. Sociální vědy se zabývají lidmi nebo lidskými společnostmi, jako jsou skupiny nebo organizace, a zajímají se o individuální nebo kolektivní chování lidí. Sociální vědy mohou být začleněny do různých disciplín jako psychologie, sociologie, ekonomie a další. Přírodní vědy se však v mnoha aspektech odlišují od sociálních věd. Přírodní vědy jsou přesné, hledají vztahy a výsledky nezávisí na osobě, která výzkumné pozorování provádí. Objekty sledování a vztahy mezi jevy jsou v sociálních vědách méně přesné, jednoznačné a deterministické (Hendl & Reml, 2017).

1.1.1 Vědecká znalost

Znalostí se označuje „teoretické nebo praktické porozumění předmětu“, kdy je vědecká znalost „získána systematickým způsobem, je klasifikována, dána do různých vztahů a interpretována. Přitom nejde pouze o shromažďování informací, ale i o určitou abstrakci a aplikaci abstraktních konceptů na jednotlivosti“ (Hendl & Remr, 2017, s. 22). Vědeckou znalost můžeme získat teoretizováním a empirickým výzkumem. Část této znalosti odkazuje

na zobecněný soubor zákonů, které jsou pozorovatelnými konfiguracemi jevů, a teorie, které tyto jevy vysvětlují. Vědecký výzkum má za cíl odhalit zákonitosti a formulovat teorie, které mohou přírodní nebo sociální jevy vysvětlit. Poté se vytvářejí vědecké znalosti v dané oblasti, avšak tyto znalosti nejsou dokonalé a nejde o obecné pravdy. Znalosti omezují prostor i čas. Proces, který je typický pro vědu, začíná návrhy vědců a vědecká komunita se je snaží vylepšit, prověřit nebo nahradit lepšími návrhy (Hendl & Remr, 2017).

1.2 Výzkum

Výzkum je procesem, který vytváří nové poznatky. Je to pečlivá a systematicky naplánovaná činnost, jejíž snahou je zodpovědět na kladené výzkumné otázky a přispět tak k rozvoji daného oboru (Hendl, 2016).

Lze jej chápat jako „systematický způsob řešení problémů, které rozšiřují hranice vědomostí lidstva. Výzkumem se potvrzují či vyvracejí dosavadní poznatky, anebo se získávají nové poznatky“ (Gavora, 2010, s. 13). Výzkum se označuje jako systematická činnost z jednoduše vysvětlitelného důvodu. Vyřešení problému si často vyžaduje opakovanou a soustředěnou činnost. Korekční schopnost výzkumu spočívá v potvrzování nebo vyvracení poznatků, které jsou doposud známé. Realita se mění a naše poznání ji musí dohánět. U výzkumu jde především o práci s fakty. Ty se zaznamenávají, zpracovávají a interpretují. Právě interpretací získáváme nový pohled na již existující poznatky o daném pedagogickém jevu (Gavora, 2010).

1.2.1 Teorie ve výzkumu

Cílem výzkumu není shromažďování údajů a faktů. Hlavním cílem výzkumu je získání takových údajů, které dokáží vysvětlit určitý úsek reality a lze vytvořit teorii o určitém jevu (Gavora, 2010).

Vědecká teorie je „abstraktní výrok, který shrnuje ověřený, ucelený a koherentní systém poznatků. To, že je teorie abstraktní, znamená, že se netýká jen jednoho jevu, ale mnoha dalších jevů dané třídy (oblasti poznání)“ (Gavora, 2010, s. 14). Vědecká teorie musí být i ověřená, tzn. dokázána, dokumentována a spolehlivě vyargumentována. Teorie jsou ucelené a shrnují již známé poznatky o zkoumaném jevu. Vědecké poznatky, které se získávají na základě důkazů, musí být empiricky ověřené.

P. Gavora (2010) uvádí jako základ teorie rozpracované pojmy a vztahy mezi nimi. Tento pojmový systém však vytváří sladěný celek. Důležitou vědeckou vlastností teorie je

prediktabilita neboli „schopnost vytvářet nové předpoklady, které se v dalším výzkumném cyklu ověřují – dokazují nebo vyvracejí“ (s. 15). Dobrá teorie má nejen prediktabilita, ale i výrazný dopad na praxi člověka.

1.2.2 Druhy výzkumů

Teoretický výzkum se převážně zakládá na dedukci a používá metody analýzy a komparace pojmů, kategorií, výrobků a různých konstruktů. Většinou nepracuje s empirickými údaji. Pokud se zabývá konkrétními fenomény a jevy, nahlíží na ně z teoretického hlediska a dochází k teoretickým závěrům.

Empirický výzkum naopak pracuje s údaji o jevech a procesech. Tyto údaje jsou konkrétní. Empirický výzkum je induktivní cestou poznání. Empirický znamená založený na zkušenostech (empiriích) a ty jsou získávány experimentem nebo pozorováním.

Základní výzkum bývá označován jako primární nebo akademický a přispívá k rozvoji samotné vědy. Obvykle se zabývá teoretickými otázkami a výsledky je nutné ihned aplikovat. V základním výzkumu se vytváří základní poznatky a teoretické porozumění a připravují se předpoklady pro další výzkum.

Naopak řešením otázek se zabývá **aplikovaný výzkum**. Tyto otázky mají význam pro praxi. Často jej uskutečňují specializované pracoviště a instituce a je zaměřen na různé oblasti, např. vzdělávání, veřejné mínění, chování spotřebitelů aj. V sociálních vědách se do aplikovaného výzkumu řadí **akční výzkum**, jehož realizace se provádí na základě zadání určitého úkolu nebo po spojení se snahou provést změnu ve sledované oblasti.

Dalším typem výzkumu, který se stále častěji používá, je **evaluační výzkum**, který se používá především na hodnotové posouzení programů, intervencí nebo akcí. Na základě empirické evidence sledovaných znaků a jevů je odvozen evaluační závěr (Eger & Egerová, 2022).

1.2.3 Design výzkumu

„Plán výzkumu – design zahrnuje několik základních a klíčových rozhodnutí, které je nutné přijmout v pořadí tak, jak mají význam pro přípravu vlastního výzkumu“ (Eger & Egerová, 2022, s. 19-20). V současné době jsou uznávány tři základní typy výzkumného designu: kvantitativní, kvalitativní a smíšený. **Kvantitativní výzkum** pracuje především s číselnými údaji, zjišťuje rozsah, množství nebo frekvenci výskytu jevů (jejich míru – stupeň), číselné údaje se dají matematicky zpracovat, používá uzavřené otázky a číselné vyjádření vyzkoumaných údajů je precizní. Naopak **kvalitativní výzkum** své zjištění uvádí ve slovní

podobě, kdy jde o podrobný a výstižný popis. Zastánci kvalitativního výzkumu uvádějí slovní podobu jako více přehlednou a domnívají se, že se v číslech může člověk lehce ztratit. **Smišený výzkum** je představitelem propojení výzkumných otázek pomocí kvantitativního i kvalitativního designu. Tato kombinace je zcela záměrná. Smišený výzkum může přinést pohled, který by byl skrytý při použití jen kvantitativního či kvalitativního designu výzkumu (Eger & Egerová, 2022).

2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA VÝZKUMU, VÝVOJE A INOVACE V ČESKÉ REPUBLICCE

Výzkum, vývoj a inovace v České republice jsou platně legislativně zakotveny, a to v zákoně č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje).

Podle tohoto zákona výzkum a vývoj v České republice spočívá především v činnostech:

1. základního výzkumu – teoretická či experimentální práce, jejíž účelem je získávání nových vědomostí o pozorování skutečností nebo principech jevů. Tato práce není primárně zaměřena na využití nebo uplatnění v praxi,
2. aplikovaného výzkumu – teoretická či experimentální práce zaměřená na získání nových dovedností a poznatků pro vývoj nových nebo zdokonalených postupů, výrobků nebo služeb,
3. experimentálního vývoje – používání, získávání, spojování stávajících vědeckých, technologických a jiných poznatků a pro návrh dalšího zdokonalování služeb,
4. inovace – zavedení zdokonalených služeb, výrobků či postupů do praxe. Inovace se dělí na inovaci postupů, kterou je realizace zdokonalené výroby nebo poskytování služeb a organizační inovace, ve které jde především o nové způsoby organizování obchodních praktik podniků nebo jejich pracovišť (Řehák & Šenovský, 2013).

Český právní řád se překrývá s mezinárodně uznávanými kategoriemi, které jsou používány k vyhodnocování statistických údajů o vědě (Řehák & Šenovský, 2013) a to podle doporučení OECD neboli Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR je ústředním správním orgánem, který je v České republice odpovědný za výzkum a vývoj s výjimkou oblastí, které jsou zabezpečeny Radou pro výzkum, vývoj a inovace (Řehák & Šenovský, 2013).

Na zmíněný zákon neboli zákon č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje) navazuje nařízení vlády č. 397/2009 Sb. o informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, ve kterém nalezneme informace o výzkumných projektech a programech, které jsou realizovány z veřejných prostředků (*Zákony pro lidi: Nařízení vlády č. 397/2009 Sb. Nařízení vlády o informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, 2023*).

Další dokument, který stojí za zmínku je zákon č. 341/2005 Sb. o veřejných výzkumných institucích, který upravuje způsob zřízení, vznik, činnost a způsob zrušení a zánik veřejné výzkumné instituce, postavení a působnost zřizovatele a orgánů veřejné výzkumné instituce a přeměnu příspěvkových organizací zabývajících se výzkumem na veřejné výzkumné instituce“ (Řehák & Šenovský, 2013, s. 40). Zákon definuje právnickou osobu, která je veřejnou výzkumnou institucí a popisuje další okolnosti ohledně výzkumu a vývoje a co konkrétně veřejná výzkumná instituce zajišťuje svou činností v souladu s poskytováním veřejné podpory za určitých podmínek, které stanovují práva Evropských společenství (*Deník veřejné správy: Obce a výzkumné instituce*, 2023).

2.1 Podpora výzkumu, vývoje a inovací

K realizaci rozsáhlejší činnosti, která podporuje výzkum, vývoj a inovaci, je podmíněna vypracováním projektu. Projekt můžeme chápat jako vypracovaný plán nebo rozvrh budoucí činnosti a jejího výsledku. Je časově ohraničen a směřuje k vytvoření výsledku služby nebo produktu. Termín projekt výzkumu je používán v oblasti vědy a výzkumu a lze ho definovat jako soubor podmínek (věcných, časových, finančních) pro činnost směřující k určitému cíli, kterou formuluje uchazeč ve veřejné soutěži ve výzkumu, vývoji a inovacích nebo v rámci veřejné zakázky zadávanou poskytovatelem (Řehák & Šenovský, 2013). Do veřejných soutěží v oblasti vědy a výzkumu se mohou zapojit i vysokoškolští studenti v rámci univerzity.

2.1.1 Institucionální podpora

Institucionální podporu lze definovat jako podporu, která je zaměřuje především na koncepční rozvoj výzkumných organizací. Tento rozvoj zahrnuje celkové fungování instituce, stabilitu delšího časového horizontu, který umožňuje realizovat koncepci personálního a materiálního rozvoje, provoz infrastruktury a její budování a realizaci cílů, které mají dlouhodobý a široký rozsah (Řehák & Šenovský, 2013).

Část institucionální podpory si mezi sebe rozdělují Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Akademie věd České republiky. MŠMT svou podporu poskytuje především vysokým školám a výzkumným organizacím. AV ČR podporuje své ústavy (*Průvodce systémem státní podpory výzkumu a vývoje v České republice*, 2022).

2.1.2 Účelová podpora

Účelová podpora je založena na poskytování prostředků na podporu jednotlivce nebo týmu při řešení projektů v oblasti výzkumu a vývoje. Poskytovatele zmíněné podpory lze rozdělit do čtyř skupin. Orgány Evropské unie, např. Evropský parlament, Rada či Evropská nadace pro vědu, můžeme zařadit do první skupiny. Do druhé skupiny řadíme státní grantové agentury, např. Grantová agentura České republiky, Technologická agentura České republiky a Grantová agentura Akademie věd České republiky. Poslední zmíněná agentura však roku 2009 ukončila přijímání nových projektů. Třetí skupinu obsadili resortní poskytovatelé a poslední, čtvrtou vysoké školy, které poskytují interní podporu (Řehák & Šenovský, 2013).

2.2 Hodnocení výsledků v oblasti výzkumu a vývoje

Každý stát se potýká s hodnocením výsledků a úspěšnosti výzkumných orgánů. Toto hodnocení není však vůbec jednoduché. Systém hodnocení obsahuje dvě složky: tzv. kusovou, ve které jde o hodnocení výsledků, popřípadě i citací a dalších ukazatelů a expertní, ve které je posuzována kvalita výstupů. Tuto kvalitu posuzují odborníci v dané oblasti. Složka expertního hodnocení převažuje zvláště v zahraničí. Nemůžeme však říci, že existuje obecně platný, univerzální nebo celosvětově platný způsob, jakým hodnocení probíhá. V jednotlivých státech vychází systém hodnocení z určitých tradic daného státu, s priorit, které se postupem času mění a také ze zkušenostmi s hodnocením v minulosti. D. Řehák & P. Šenovský (2013) se zaměřili na hodnocení ve Velké Británii, Itálii a Francii. Tyto státy byly vybrány záměrně. Lze je považovat za zdroje inspirace pro filozofii systému hodnocení, který je používán v České republice (Řehák & Šenovský, 2013).

2.2.1 Velká Británie

Ve Velké Británii probíhá hodnocení kvality výzkumu v pětiletém intervalu. Roku 2021 proběhlo hodnocení s názvem REF21. Předmětem hodnocení byly univerzity, vysoké školy a akademie na území Velké Británie a Severního Irska, tedy instituce zajišťující vyšší vzdělání. Hodnotila se kvalita výzkumu, který provádějí výzkumníci v daných institucích. Výzkumníci jsou vybráni institucí, která sama zvolí kritéria hodnocení a ty následně předá hodnotící komisi. Výzkumník uvádí maximálně čtyři výstupy, kterých za určité období dosáhl a to je následně hodnoceno. Výstup je hodnocen podle tří kritérií, které obsahují:

hodnocení prostředí, dopad na kulturu, společnost nebo ekonomiku a samotný výstup, který má nejvyšší váhu proti zbylým dvěma kritériím (Řehák & Šenovský, 2013).

2.2.2 Itálie

Stejně jako ve Velké Británii probíhá hodnocení v pětiletém intervalu i v Itálii. Roku 2021 bylo zveřejněno poslední hodnocení, které prováděla agentura Agenzia Nazionale di Valutazione del sistema Universitario e della Ricerca (ANVUR) a bylo povinné pro výzkumné organizace spravované ministerstvem školství, tedy vysoké školy, univerzity a veřejné výzkumné organizace. Další subjekty, které svou činnost zaměřují na výzkum, se mohou hodnocení zúčastnit. V tomto případě je však účast dobrovolná. V Itálii se hodnotí patenty, umělecká díla, software, výstavy, mapy, kritiky, překlady, vědecké poznámky, knihy nebo kapitoly v nich příspěvky ve sbornících nebo články v časopisech. Jde především o hodnocení výstupů akademických a vědeckých pracovníků, kteří k hodnocení předkládají 3 nejlepší výstupy za hodnocené období, dále výstupy profesorů a vědeckých pracovníků, ti však předkládají výstupů 6 (Řehák & Šenovský, 2013).

2.2.3 Francie

Již od roku 1989 se ve Francii datuje počátek formálního hodnocení. Z počátku bylo realizováno Národním výborem pro hodnocení výzkumu, později, roku 2004 byl nahrazen nezávislým správním orgánem Agence d'évaluation de la recherche et de l'enseignement supérieur (AERES). Zmíněný orgán přijal pověření k hodnocení výzkumu vysokých škol a výzkumu, který je financován z veřejných prostředků. Pro samotné hodnocení byl zvolen neformální model, který byl založen na práci odborníků, seznámení s prostředím a na komunikaci s vědci neboli akademickými pracovníky. Model hodnocení AERES se stal inspirací pro další modely hodnocení v Evropě, např. pro zmíněný Italský ANVUR. Další systémy hodnocení byly rozšířeny o nástroje, které AERES používal. Přesto byl AERES velmi silně zkritizován a to i přes jeho úspěchy a jeho činnost byla roku 2013 ukončena a nahrazena Radou pro hodnocení výzkumu a vysokoškolského vzdělávání. Hodnocení probíhá v současné době v pětiletých intervalech, stejně jako ve Velké Británii a Itálii, a je realizováno v pěti doménách: Pozice a strategie, Organizace a governance, Klíčové prvky provádění strategie, Aktivity a výsledky a Strategické směry pro nadcházející období (Řehák & Šenovský, 2013).

2.2.4 Česká republika

V České republice zajišťuje hodnocení výsledků výzkumu, vývoje a inovací Metodika hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků ukončených programů. Toto hodnocení je nazýváno jako „Metodika“. Hodnocení probíhá každý rok, ale pouze částečně, plné hodnocení je realizováno v pětiletých intervalech, kdy účelem hodnocení je především monitorování. Plné hodnocení obsahuje úrovně: Kvalita vybraných výsledků, Výkonnost výzkumu, Společenská relevance, Viabilita a Strategie a koncepce (Řehák & Šenovský, 2013).

2.3 Evropská unie

Evropský parlament a rada jsou kompetentní k realizování podpory v rámci Evropské unie prostřednictvím rámcových programů. V současné době začínají výzvy 9. rámcového programu Horizont Evropa a končí projekty 8. rámcového programu Horizont 2020. Ukončení tohoto programu se předpokládá roku 2027 a jeho celková dotace dosahuje výše 95,5 mld. EUR. Posílení výzkumné základny Evropy a jejích inovačních kapacit, podpora konkurenčního prostředí, nová pracovní místa, náplň priorit občanů a udržení sociálně-ekonomického modelu a hodnoty EU je hlavními cíli programu.

European Science Foundation – ESF neboli Evropská nadace pro vědu byla založena roku 1974 se sídlem ve Štrasburku. Je sdružením evropských národních organizací, které odpovídají za podporu vědeckého výzkumu. Celkově sdružuje 78 členských organizací, např. grantové agentury, akademie nebo vědecké instituce, z 30 států. Vystupuje jako nezávislá nezisková instituce. Její členové získávají příspěvky z vládních rozpočtů jednotlivých zemí. V oblasti vědeckých zájmů velmi úzce spolupracuje s Evropskou komisí (Řehák & Šenovský, 2013).

2.4 Státní grantové agentury

V České republice je za nejvýznamnější považována **Grantová agentura České republiky** (GA ČR) se zahájenou činností od roku 1993. Je to organizační složka státu a poskytuje účelovou podporu z veřejných prostředků na projekty základního výzkumu jako jediná instituce v naší zemi. Vyhláší projekty, díky kterým financuje vědecké projekty pro erudované vědce a týmy, ale i mladé a začínající vědecké pracovníky. Za své cíle si klade financovat vědecké projekty základního výzkumu, které mají vysoký potenciál pro dosažení výsledků světové úrovně v rámci veřejných soutěží, podporu a rozšiřování mezinárodní

vědecké spolupráce v základním výzkumu, kontrolu využívání prostředků k prospěchu české vědy, vytváření atraktivních podmínek profesní dráhy mladých a začínajících vědeckých pracovníků a nabídnutí nejlepších podmínek pro administrativní zpracování žádostí a projektů navrhovatelům i řešitelům projektů (*Grantová agentura České republiky: O GA ČR*, 2023). Finanční podpora GA ČR je poskytována na vědecké projekty v rámci tzv. standartních projektů, JUNIOR STAR projektů, EXPRO a mezinárodních projektů. Mezinárodní bilaterální projekty jsou vyhlašovány od roku 2008, mezinárodní projekty „LA granty“ od roku 2014, projekty na podporu mezinárodní spolupráce pro získávání ERC grantů od roku 2017. První veřejná soutěž v rámci nové skupiny grantových projektů excelence v základním výzkumu EXPRO byla vyhlášena roku 2018. Program JUNIOR STAR odstartoval roku 2020 a program Postdoc individual fellowship roku 2021 (*Průvodce systémem státní podpory výzkumu a vývoje v České republice*, 2022).

Skupiny grantových projektů, v rámci kterých poskytuje GA ČR účelovou podporu, jsou vypsány na webových stránkách agentury (*Grantová agentura České republiky: SKUPINY GRANTOVÝCH PROJEKTŮ*, 2023).

Další významnou státní grantovou agenturou v České republice je **Technologická agentura ČR (TA ČR)**. Stejně jako GA ČR je organizační složkou státu, byla zřízena roku 2009, svou činnost zahájila o rok později, tzn. roku 2010 a řídí se zákonem č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje). Je zaměřena na státní podporu aplikovaného výzkumu a vývoje. Zabezpečuje především přípravu, realizaci a implementaci programů aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, programy pro potřeby státní správy, veřejné soutěže ve výzkumech. Hodnotí a kontroluje průběh řešení, plnění cílů projektů a kontrolu dosažených výsledků. Dále se zaměřuje na výběr a hodnocení programových projektů, na poskytování podpory na řešení programových projektů na základě smluv o poskytnutí podpory nebo rozhodnutí o poskytnutí podpory. Podporuje spolupráci mezi výzkumnými organizacemi a soukromým sektorem a podílí se na financování programových projektů (*Průvodce systémem státní podpory výzkumu a vývoje v České republice*, 2022). Veškeré programy a výzvy, Resortní programy a Mezinárodní programy a výzvy nalezneme na webových stránkách TA ČR s veškerými informacemi o projektech a programech (*Technologická agentura České republiky: Programy a výzvy*, 2023).

Věda a výzkum je většinou na univerzitách realizovány na základě grantů a projektů. **Interní grantová agentura** neboli IGA, podporuje projekty specifického vysokoškolského výzkumu, který provádějí studenti doktorských programů. Student doktorského programu je

většinou navrhovatelem. Řešitelský tým tvoří studenti doktorských i magisterských programů, akademičtí i výzkumní pracovníci. Akademický nebo výzkumný pracovník, který je zodpovědný za finanční i odbornou stránku projektu, se stává, tzn. garantem programu. Každý projekt musí mít svého garanta (*Celoškolské doktorské studijní programy: Interní grantová agentura*, 2023).

Specifický vysokoškolský výzkum podporuje také MŠMT. Vytvořilo program, který jednotlivým univerzitám přiděluje finanční prostředky na realizaci výzkumných aktivit jejich studentů, především studentům doktorských studijních programů. Tyto prostředky si většinou vysoké školy rozdělují samy a to prostřednictvím vlastních grantových programů (Řehák & Šenovský, 2013).

Univerzity podporují své studenty ve výzkumné činnosti a nabízí jim možnosti zapojení do různých grantových soutěží a programů. Studenti tak mohou rozvíjet své znalosti, vědomosti a dovednosti i na úrovni vědy a výzkumu.

3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PEDAGOGICKÉHO VÝZKUMU

3.1 Pedagogický výzkum

Předkládaná diplomová práce se zaměřuje na přípravu studentů učitelství na výzkumnou činnost. Proto považuji za podstatné uvést informace o pedagogickém výzkumu. Především na pedagogických fakultách se zakládají pracoviště, které se na zmíněný výzkum zaměřují.

Pedagogický výzkum je „vědecká činnost, jejímž předmětem je edukační realita.“ (Sochůrek & Sluková, 2013, s. 15) Podle J. Průchy, E. Walterové a J. Mareše je pedagogický výzkum

vědecká činnost zaměřená na systematický popis, analýzu a objasňování edukační reality. Většinou se chápe jako empirický výzkum, avšak zahrnuje též základní (teoretický) výzkum. Vyznačuje se dnes interdisciplinárním pojetím a širokým tematickým záběrem, tj. zabývá se vzdělávacími procesy ve školách, v pracovní, politické, manažerské, informační, sportovní, vojenské aj. oblastech (2013, s. 197).

Jeho účelem je popisovat, analyzovat a objasňovat různé druhy jeho předmětu, tedy edukační reality. Objekty této reality mají kvalitativně diferenciovanou povahu a vyplývá z toho existence různých přístupů a metod. Pedagogický výzkum je institucionalizovaná a organizovaná činnost, která se provádí v rámci vědeckých institucí. Svou podstatou je činností praktická a vychází z lidské praxe. Zakládá se na určité teorii, z tohoto důvodu má praktickou i teoretickou část. Má svou etiku, určitý soubor norem a hodnot, kterou se řídí činnost výzkumníka (Sochůrek & Sluková, 2013).

Na pedagogických a jiných fakultách byly po roce 1989 zakládána pracoviště, která měla zaměřovat svou činnost na pedagogický výzkum. K relativně stabilní struktuře těchto pracovišť došlo po následné reorganizaci některých z nich. Mezi univerzitní pracoviště, které se pedagogickým výzkumem zabývají, můžeme zařadit **Ústav výzkumu a rozvoje vzdělávání (ÚVRV) PedF UK v Praze, Ústav profesního rozvoje pedagogických pracovníků, Centrum školského managementu a Středisko vzdělávací politiky, dále Centrum pedagogického výzkumu (CPV) PedF MU v Brně a Ústav pedagogických věd (ÚPV) FF MU v Brně.** Mezi pracoviště působící pod Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy patří např. **VÚP (Výzkumný ústav pedagogický), NÚOV (Národní ústav odborného vzdělávání), CSVŠ (Centrum pro studium vysokého školství) a Sociologický ústav AV ČR – výzkumné oddělení Sociologie vzdělávání a stratifikace.** V rezortu MŠMT pracují i instituce, které pedagogický výzkum neprovádí, nebo jen velmi omezeně,

ale svými produkty a činnostmi poskytují určitá data nebo podklady pro další výzkumné práce. Tady najdeme instituci **ÚIV (Ústav pro informace ve vzdělávání)**, **ČŠI (Česká školní inspekce)** a **IPPP (Institut pedagogicko-psychologického poradenství)**. (Průcha, 2009).

V České republice působí také asociace, která se pedagogickým výzkumem zabývají. **Česká asociace pedagogického výzkumu (ČAPV)** „je profesně zájmovou organizací, jejímž posláním je zkvalitňování vzdělávacího procesu prostřednictvím pedagogického výzkumu, vzájemná výměna informací mezi pracovníky pedagogického výzkumu a jejich praktická aplikace“ (Česká asociace pedagogického výzkumu, 2020). Asociace byla založena roku 1992. Členem se může stát téměř každý, kdo svou profesionální činnost spojuje se sférou vzdělávání, např. učitel, ředitel školy, školní inspektor nebo výzkumný pracovník. ČAPV každoročně pořádá **celostátní konferenci o pedagogickém výzkumu**. Z každé konference se publikuje tzv. sborník referátů. Za zmínku také stojí **ČPdS (Česká pedagogická společnost)** a **ČAS (Česká andragogická společnost)**, které také spadají do asociací pedagogického výzkumu (Průcha, 2009).

Podstatu pedagogické vědy tvoří výzkum společně s teorií. Obě složky jsou vzájemně ovlivněny, jelikož teorie poskytuje základnu pro projektování a realizaci výzkumu a výzkum přináší zjištění, které jsou využívány k formování a zdokonalování teorie (Průcha, 2009).

Pro pedagogický výzkum je důležitý i vztah k praxi. Tento vztah můžeme chápat jako vztah k jevům, institucím, subjektům a institucím edukační reality. Výzkumná část slouží ke zdokonalování tohoto vztahu, který je často označován termíny výzkum a vývoj (Průcha, 2009).

Pedagogickým výzkumem se zabývali i autoři J. Poláchová Vašátková a F. Tůma (2022), kteří ve své publikaci zmiňují např. sdílení zkušeností členů ČAPV s výsledky a průběhem pedagogického výzkumu v České republice. Samotná kniha byla vydána s podporou dotace Akademie věd České republiky a České asociace pedagogického výzkumu (Poláchová Vašátková & Tůma, 2022).

3.2 Historie českého pedagogického výzkumu

Podle J. Průchy nelze přesně stanovit začátek českého pedagogického výzkumu. Brzy po roce 1990 se objevovaly první studie empirického výzkumu. Mezi tyto studie patří práce F. Čády *Pedagogický význam kreseb dětských*, která byla publikována v časopise *Pedagogické rozhledy* (1903). Pozdější výzkumy F. Čády byly zaměřené na žáka – *Studium dětské řeči*

(1906) a *Výzkum žactva* (1912). V rámci rozvoje české pedagogické vědy, ve dvacátých a třicátých letech minulého století, byly prováděny empirické výzkumy, které se týkaly především: komparace vzdělávacích systémů (A. Hrazdil), studijních schopností žáků (V. Příhoda, J. Stavěl), psychologie učení (S. Velinský), dětské inteligence (C. Stejskal, J. Váňa) a osobnostní typologie středoškoláků (J. V. Klíma).

Výzkum (J. Langr, J. Váňa, 1944) s názvem *Výzkumné učebné látky z fyziky na škole národní* je jeden z nejhodnotnějších výzkumů a zaměřil se na evaluaci učiva prezentovaného v učebnicích. Jednalo se o pojetí vymezení základního učiva, které zohledňovalo vědeckou důležitost prvků učiva a zároveň jejich zajímavost a přístupnost pro žáky. V. Příhoda roku 1927 ve svém výzkumu *Rasové rozdíly v inteligenci* prokázal, že studijní předpoklady a inteligence žáků nejsou ovlivněny příslušností etnické skupiny, ale sociální a kulturní prostředí rodiny je to, co ovlivňuje inteligenci a studium žáků (Průcha, 2009).

Ústav pro výzkum dítěte a dorůstající mládeže, působící v letech 1911-1938, sehrál významnou roli v rozvoji českého pedagogického výzkumu a za dobu své působnosti publikoval 98 svazků výzkumných prací. První komplexní česká práce o metodách pedagogického výzkumu s názvem *Úvod do metodologie a metod pedagogického výzkumu* (Skalková et. al., 1983) byla knihou, která měla velký přínos v seznámení s metodami ve výzkumu edukační reality a různými typy analýz. Tento přínos a vysvětlení mělo význam především pro mladé vědecké pracovníky. V období socialismu v České republice bylo publikováno několik výzkumných aktivit a publikací, zejména na téma Komunikace a interakce žáků a učitelů ve třídách, Studijní předpoklady a sociální determinanty školní úspěšnosti středoškolské mládeže, Školní učebnice, celostátní semináře a sborníky nebo Učitelé a jejich profesní dovednosti. J. Průcha uvádí, že

v období socialismu – navzdory celkovému útlumu pedagogického výzkumu, a zvláště v padesátých a sedmdesátých letech minulého století – se projevila jedna pozoruhodná okolnost spjatá s profesní motivací pracovníků vědy: Přitažlivost vědeckého výzkumu a jeho exaktních metod byla pro některé odborníky tak silná, že se s výzkumem v zahraničí „buržoazní pedagogice“ seznamovali často neformálními způsoby a pak je (třeba pod hlavičkou oficiálních „úkolů státního plánu výzkumu“ apod., což nebylo pedagogickými ideology tak snadno napadnutelné) prezentovali odborné veřejnosti nebo i aplikovali v našich podmínkách. Díky tomu, nebyla izolovanost českého pedagogického výzkumu od zahraničí tak totální (Průcha, 2009, s. 805).

Současný stav českého pedagogického výzkumu je na vyšší úrovni než před rokem 1989. Český pedagogický výzkum se zaměřuje na některá témata edukační reality, která mají úzký vztah k edukační praxi. Velmi intenzivně jsou zkoumány psychosociální klima škol a tříd, problémy učitelské profese, přípravné vzdělávání učitelů, charakteristiky a funkčnost školních učebnic. Výzkumy se organizují a provádí na celostátní úrovni a v rámci různých projektů (Průcha, 2009).

Stavem českého pedagogického výzkumu se zabýval i T. Janík, který roku 2010 vydal studii s názvem *Stav a výhledy českého pedagogického výzkumu*. Ve studii hodnotil stav českého pedagogického výzkumu a rozdělil ji na 3 části. V první části poukazuje na financování vědy a výzkumu v České republice. Druhou část věnoval stavu pedagogického výzkumu a zmiňuje autory J. Průchu, J. Mareše, E. Walterovou a analýzy vypracované Centrem pedagogického výzkumu PedF Masarykovy univerzity v Brně. V této části je popsáno šetření z roku 2004 E. Walterové, která díky své práci poukazuje na problém v teorii a metodologii, vztahu teorie a praxe a absence akademických pracovišť. Poslední, třetí část, je věnována výhledům českého pedagogického výzkumu. T. Janík uvádí, že všechny problémy, na které ve své studii poukazuje, jsou velkou výzvou pro Českou asociaci pedagogického výzkumu a odbornou pedagogickou komunitu (Janík, 2010).

3.3 Výzkumy v oblasti předškolní pedagogiky v ČR

V oblasti předškolní pedagogiky bylo především od roku 2000 realizováno mnoho výzkumů a jejich zaměření bylo různorodé. Přehled těchto výzkumů od roku 2000-2010 shrnul výzkum dvou autorek: Z. Syslové a V. Najvarové s názvem *Předškolní vzdělávání v České republice s pohledem pedagogického výzkumu* (Syslová & Najvarová, 2012).

Zmiňované autorky dále publikovaly roku 2021 studii s názvem *Přehledová studie výzkumů předškolního vzdělávání v České republice v letech 2011-2020*. Studie přináší přehled empirických poznatků z výzkumu a přehled témat v oblasti předškolního vzdělávání a navazuje na již zmíněnou studii z roku 2012. Výzkum a monitorování předškolního vzdělávání může silně podpořit kvalitu samotného vzdělávání a rané péče.

Výsledky ukázaly, že výzkumy realizované v období 2011-2020 byly nesystematické a neposkytly informace o implementaci RVP PV. Dále neposkytovaly relevantní zjištění pro následná politická rozhodnutí v oblasti předškolního vzdělávání.

Ve všech vyspělých zemích je předškolní vzdělávání považováno za velmi důležitou součást vzdělávacího systému. Účast dětí na předškolním vzdělávání pomáhá k vytvoření základů pro celoživotní učení a snižuje nerovnosti ve výsledcích vzdělávání. Toto tvrzení je podloženo mezinárodními výzkumy. Jako příklad dobré praxe autorky uvádějí výzkumy ze Spojených států, které sledují dopad raného vzdělávání na pozdější vývoj a výsledky dětí (Syslová & Najvarová, 2021).

Cílem samotné analýzy bylo přinést odpovědi na položené otázky: „1. Jaká témata a cíle byly ve výzkumech řešeny? 2. Jaké metody byly využívány a na jakých souborech byly studie realizovány? 3. Jaká podstatná zjištění a závěry z těchto studií vplynuly?“ (Syslová & Najvarová, 2021, s. 485). Výzkumné studie autorky vyhledávaly v odborných časopisech, které jsou vydávány v České republice a jsou sledovány Českou asociací pedagogického výzkumu, ve sbornících z let 2011-2020 a v 75 empirických studiích, které odpovídaly kritériím, které si autorky stanovily. Autorky našly více informací ve člancích v odborných časopisech než ve sbornících. Ve studiích našly témata zaměřená především na **učitele mateřských škol, jejich názory a potřeby, self-efficacy** neboli vnímání své zdatnosti. *Profesním dovednostem* učitelů se věnovalo pět studií a to od autorů Berčíkové (2016), Semerádové a Hošpesové (2014), Burkovičové a Kropáčkové (2014), Syslové a Ziklové (2016) a Feldmanové (2014). Další studie se zabývaly *problematikou začínajících učitelů, vzděláváním dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dvouletými dětmi, diagnostickou činností učitelů mateřských škol, různou kvalifikací učitelů mateřských škol*. Dalším tématem bylo **dítě**, které se stalo předmětem ve 23 studiích. Nejčastěji se studie zaměřily na *dovednosti dětí a jejich zapojování a aktivitu v různých typech činností, školní zralost dětí a prekoncepty dětí*. **Přípravné vzdělávání učitelů mateřských škol** bylo také předmětem několika studií. Ty obsahovaly témata jako *motivace ke studiu, profesní dovednosti studentů nebo role*. Posledními tématy byla **rodina a řízení MŠ** (Syslová & Najvarová, 2021).

Z. Syslová a V. Najvarová (2021) použily ve své studii několik metod, např. dotazník, rozhovor, obsahovou analýzu volných výpovědí, pozorování a testování. Výzkumy byly koncipovány kvantitativně i kvalitativně. Na straně 490-495 popisují autorky zjištění plynoucí z výzkumů na zmíněná témata.

Závěrem výzkumů bylo zjištění, že české předškolní vzdělávání se po 20 letech potýká s velkými problémy v oblasti implementace kurikulární reformy, dále v chybějící důsledné kontrole v pedagogickém řízení školy a v zavádění forem a metod vedoucích ke zkvalitnění a individualizaci v předškolním vzdělávání. Další zjištění naznačovaly, že učitelky s vyšší

kvalifikací jsou lépe vybaveny profesními znalostmi a vysokoškolské vzdělávání učitelek mateřských škol by mělo být více podporováno. Autorky se zaměřují i na akademické pracovníky, kteří zajišťují vzdělávání budoucích učitelek mateřských škol a zmiňují, že považují za vhodné provádění koordinovanějších výzkumů napříč akademickými pracovišti (Syslová & Najvarová, 2021).

Předmětem dalších výzkumů v oblasti předškolní pedagogiky v ČR byly také: **Jevy a problémy** - výzkum I. Piazzové v rámci diplomové práce s názvem *Dítě s poruchou sociálního a emočního vývoje v předškolním zařízení* (2023), **Rámcový vzdělávací program předškolního vzdělávání** - H. Splavcová *Podkladová studie k revizím rámcových programů Předškolního vzdělávání* (2020) nebo **Závěrečné práce studentů oboru Učitelství pro mateřské školy** se také staly předmětem výzkumu, např. na PdF Univerzity J. E. Purkyně – R. Kroufek (2016) s názvem *Environmentální výzkumná témata v závěrečných pracích studentů učitelství pro mateřské školy na PF UJEP – trendy, překážky, výsledky*.

3.4 Výzkumy podporující studenty učitelství ve výzkumné práci

Odborná literatura nabízí studentům magisterského studia publikaci od A. Wiegerové s názvem *Začínající výzkumník: (od magistra k postdoktorandovi)*. Univerzitní půda vytváří pro své studenty možnosti pro činnost a realizaci výzkumné činnosti. Student magisterského studia je na prvním stupni v hierarchickém ukotvení pojmu *začínající výzkumník*. Standardní délka magisterského studia v České republice jsou 2 roky. Po tuto dobu je student seznámen s prostředím vědecké komunity a univerzita mu nabízí možnosti v rámci jeho metodologické přípravy, aby byl schopen realizovat výzkum. Existují faktory, které ovlivňují, jestli se student bude angažovat do vědecko-výzkumných činností. Mezi tyto faktory patří připravenost studenta na roli výzkumníka, jeho vnitřní a vnější motivace nebo tzv. fenomén aktuálnosti a trendovosti jeho vědeckého statusu. Student v roli začínajícího výzkumníka se během svého magisterského studia střetává s řadou odborníků, školitelů a vyučujících, kteří mohou jeho vědeckou činnost ovlivnit a směřovat (Wiegerová, 2013).

A. Wiegerová popisuje v publikaci výzkum pro vytvoření důkladnějšího profilu studenta magisterského studia jako začínajícího výzkumníka, který byl realizován v rámci speciálního vysokoškolského výzkumu IGA a do role výzkumníků se zapojily i dvě studentky magisterského studia v roli začínajících výzkumníků. Cílem tohoto výzkumu bylo porozumění procesům, prostřednictvím kterých se studenti magisterského studia mohou stát

začínajícími výzkumníky a objasnit situace, které vytvářely možnosti a limity začínajících výzkumníků v jejich oborovém profilování v oblasti vědy a výzkumu. Výzkumných vzorkem byla dvacetičlenná skupina studentů z FHS UTB ve Zlíně (studenti oboru sociální pedagogika) a PdF MU v Brně (studenti oboru učitelství pro preprimární vzdělávání). Metodou výzkumu bylo polostrukturované interview. Z výsledků výzkumu vyplynulo, že studenti, kteří byli do výzkumu zapojeni, nemají stejnou odbornou znalost, ale poznatky o metodologické přípravě jsou na podobné úrovni. Dále se ukázaly problémy studentů, či jejich limity při osobním profilování a angažování se do vědeckého světa. Dalším nedostatkem byla samotná příprava studentů na výzkumnou práci z hlediska formálního vzdělávání na univerzitách.

Student magisterského studia v roli začínajícího výzkumníka je na počátku výzkumné cesty. Své první pokus o výzkumnou práci realizuje především v rámci své diplomové práce. Proto úlohou jeho vedoucí práce by měla být především motivace a podpora v jeho začínající cestě (Wiegerová, 2013).

Studiem začínajících akademických pracovníků, kterou se zabývala H. Navrátilová, vyplynulo, že studenti se cítí nepřipraveni na realizaci výzkumné práce a mají problém jak s výzkumnou aktivitou, tak se statistickým zpracováním dat (Navrátilová in Kočvarová & Soukup, 2018).

I. Kočvarová a P. Soukup (2018) se zabývaly výzkumem v oblasti předpokladů studentů učitelství pro výzkumnou práci. Výzkum nese název *Výuka kvantitativní analýzy dat jako součást metodologie výzkumu v pedagogických studijních programech veřejných škol v ČR*. Autoři výzkumu v závěru uvádějí, že příprava 27 budoucích pedagogů z UTB ve Zlíně (Fakulta humanitních studií) je nekoncepční a převážně obecná. Výzkum zkoumal studijní programy v pedagogice od bakalářského až po doktorské studium napříč všemi studijními programy v pedagogice. Autoři výzkumu hodnotí metodologickou přípravu studentů pedagogiky na základě projektovaného kurikula v oblasti kvantitativní analýzy jako obecnou, s ohledem na navazující úroveň studia postrádá koncepci, nereflektuje aktuálními trendy a je často nekvalifikovaná. Kurikulum se ve všech úrovních vrací k základům, proto by se dalo říct, že studenti projdou třikrát přípravou, ale stále poprvé. Pouze u doktorských studijních programů jsou studentům nabízeny specializované metodologické kurzy (Vašková, 2021).

Do dalších výzkumů v oblasti předpokladů studentů pro výzkumnou práci můžeme zařadit analýzu J. Doležalové, která nese název *Strategie porozumění textu a studenti učitelství*.

J. Doležalová (2015) se zabývala strategiemi, kterými jsou vybaveni čeští a polští studenti pedagogických oborů a jako výzkumnou metodu použila dotazník. Respondenty bylo 136 českých a 158 polských studentů. Zjistila, že studenti používají při čtení textu různé strategie s různou frekvencí. Nejčastější metodou studentů bylo vypisování si informací, které jim přijdou důležité a podtrhávání textu. Pokud studenti něčemu nerozumí, využívají internet k dohledání informací. Nové poznatky si do souvislosti se starými dává zhruba polovina českých studentů.

Mezi výzkumy, uskutečněné na Slovensku, patří článek Z. Daniškové s názvem *Učit písať študenta vysokej školy? Potenciál kurzu akademického písania* se zabýval dovedností psaní akademických prací. Tento článek uvádím z důvodu návaznosti na prostředí českých univerzit, nejvíce na UTB ve Zlíně. Autorka doporučuje prevenci v podobě kurzu akademického psaní. Kultivovaný projev nemají jen studenti, ale i pedagogové či doktorandi, kteří mohou publikovat v odborných časopisech a dovednosti zpracování textu jsou v tomhle ohledu důležité, protože psaní do zahraničních publikací vyžaduje konkrétní strukturu textu (Danišková, 2014). Za zmínku také stojí studie autorů O. Kaščáka, B. Pupaly, V. Lehotské a O. Zápotočné s názvem *Predškolská a elementárna pedagogika a jej medzinárodná akceptácia: portrét jednej slovenskej slabosti*. Tato studie předkládá informace o katedrách, které působí v oboru předškolní a elementární pedagogiky z hlediska mezinárodního publikování. Byly využity údaje z devíti kateder na sedmi pedagogických fakultách na Slovensku, konkrétně města: Banská Bystrica, Bratislava, Komárno, Nitra, Prešov, Trnava a Ružomberok. Vyhodnocení studie nepřináší pozitivní výsledky a je provedeno na časové ose. Mezi sledovanými pracovišti jsou velké rozdíly a některá pracoviště zaostávají v kvalitě vědecké práce. Autoři uvádějí, že na základě zjištěných výsledků by pouze jedna univerzita mohla získat práva na realizaci doktorandského studia. Pár dalších by mohlo získat práva na realizaci magisterských programů (Kaščák et al., 2015).

3.5 Magisterské studium v současnosti

České pedagogické fakulty se odlišují svými studijními programy náročností, časovými proporcemi i požadavky na výsledky svých studentů (Průcha, 2009).

Ve shodě s Boloňskou deklarací je v současnosti magisterské studium rozděleno na: tři leté bakalářské studium, po jeho ukončení získává student titul Bc., a dvou leté magisterské studium, které ukončuje student s titulem Mgr.

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách uvádí o magisterském studiu toto:

Magisterský studijní program navazuje na bakalářský studijní program (v případě navazujícího magisterského studijního programu); standardní doba tohoto studia je nejméně jeden a nejvýše tři roky. V případě magisterského studijního programu, který nenavazuje na bakalářský studijní program je standardní doba studia nejméně čtyři a nejvýše šest roků. Studium se řádně ukončuje státní závěrečnou zkouškou, jejíž součástí je obhajoba diplomové práce (Zákon č.111/1998 Sb., o vysokých školách, 2023).

Odborný článek s názvem *Editorial: Předškolní pedagogika – etablování oboru* (2014) vyzdvihuje práci E. Opravilové, která je nazývána „první dámou“ předškolní pedagogiky a je uznávanou osobností české i evropské předškolní pedagogiky. Roku 1970 se jako první v České republice otevřel magisterský studijní obor předškolní pedagogiky na PdF UK v Praze, a to jen díky její práci a iniciativě. Článek dále popisuje několik studií, které byly uskutečněny na pedagogických fakultách různých univerzit (Kropáčková & Janík, 2014).

Vzděláváním předškolních pedagogů se zabývala i R. Burkovičová a roku 2011 vydala článek s názvem *Nástin vzdělávání předškolních pedagogů v současnosti*. V článku popisuje vzdělávání předškolních pedagogů od počátku až po záměr celoživotního vzdělávání. Zmiňuje zákony týkající se předškolního vzdělávání, výroky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, kompetence, profesní dráhu i sebevzdělávání a seberozvoj učitelů (Burkovičová, 2011).

Navazující magisterské studium může studentů přinést nové informace, znalosti, dovednosti a zkušenosti, které jim mohou pomoci při jejich profesní dráze učitelů mateřských škol. Studium dává také studentům širší náhled do legislativy, řízení a managementu školy, což může být nápomocno budoucím ředitelům předškolních zařízení.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 OBSAHOVÁ ANALÝZA STUDIJNÍCH MATERIÁLŮ RELEVANTNÍCH STUDIJNÍCH PROGRAMŮ ZAMĚŘENÝCH NA PŘEDŠKOLNÍ PEDAGOGIKU

Diplomová práce má za cíl analyzovat možnosti studentů z vybraných univerzit na výzkumnou práci. Výzkumná část práce má kvalitativní design. Metodou byla zvolena obsahová analýza studijních materiálů relevantních studijních programů: Předškolní pedagogiku, Speciální pedagogiku a Vychovatelství. Druhou metodou je interview s vybranými studenty v těchto oborech.

Univerzitami podle vybraných oborů jsou:

- Obor Předškolní pedagogika
 - Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Univerzita Palackého v Olomouci, Masarykova univerzita v Brně, Univerzita Karlova v Praze
- Obor Speciální pedagogika
 - Univerzita Hradec Králové, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- Obor Pedagogika předškolního věku
 - Univerzita Hradec Králové
- Obor Vychovatelství
 - Technická univerzita v Liberci

4.1 Cíle výzkumu

Hlavní výzkumný cíl:

Analyzovat možnosti studentů z vybraných univerzit na výzkumnou práci.

Výzkumný problém:

Schopnosti studentů pracovat se získanými znalostmi, vědomostmi a dovednostmi v rámci studia a následně je aplikovat při realizaci výzkumné práce.

Cíl analýzy:

Zjistit, jaké možnosti nabízí studentům vybrané univerzity v rámci metodologické průpravy.

Hlavní výzkumná otázka:

Jaké předměty jsou ve studijních programech zaměřeny na metodologickou přípravu studentů?

Dílčí výzkumné otázky:

Jaké možnosti poskytuje univerzita studentům v rámci metodologické přípravy?

Jsou studenti vybraných univerzit připraveni na výzkumnou práci?

4.2 Výzkumné metody a postup

Výzkumná část práce má kvalitativní design.

Výzkumné metody:

- Obsahová analýza studijních materiálů relevantních studijních programů.
- Interview se studenty z vybraných univerzit.

Materiály pro tvorbu analýzy:

Sylaby předmětů, studijní plány a webové stránky univerzit

Studenti vybraní pro interview:

8 studentů z vybraných univerzit (z každé univerzity 1).

Postup analýzy:

Obsahová analýza dostupných materiálů relevantních studijních programů a oborů. Srovnání možností, které mohou mít vliv na studenty z vybraných univerzit a jejich předpoklady pro výzkumnou práci.

Do analýzy jsou zařazeny předměty v rámci metodologické přípravy a předměty cizího jazyka (anglického) z důvodu schopnosti orientace studenta v zahraniční literatuře.

4.3 Limity výzkumu

Metodou výzkumu je obsahová analýza, která zachycuje pouze současný stav. Za současný stav je považován čas sběru dat. Z tohoto důvodu je do budoucnosti na místě doporučit, zda uváděné informace jsou stále pravdivé (akreditace programů, počet univerzit nabízející relevantní program atd.).

Dále výběr zaměření studia – omezen na navazující magisterské studium na univerzitách v České republice. Důvody tohoto výběru již uvádím v Úvodu předkládané práce.

Dalším limitem výzkumu je skutečnost, že jsem začínající výzkumník. Má bakalářská práce na téma Onemocnění dětského věku byla teoretická a s rolí výzkumníka a realizací výzkumné práce se setkávám poprvé.

5 OBSAHOVÁ ANALÝZA RELEVANTNÍCH STUDIJNÍCH PROGRAMŮ

5.1 Tvorba obsahové analýzy

Obsahová analýza je zaměřena na navazující magisterské studium v oborech Předškolní pedagogika, Speciální pedagogika a Vychovatelství. Navazující magisterské studium lze studovat po úspěšném absolvování bakalářského studia s podobně zaměřeným oborem a po složení státní závěrečné zkoušky. Existují dva profily, profesní a akademický, studijních programů. U bakalářského studia je profil profesní, u magisterského studia profil akademický.

Studijní program/obor tvoří jednotku obsahové analýzy. Opět jsou uvedeny univerzity, které nabízejí navazující magisterské studium ve zvolených oborech. Obor Předškolní pedagogika - Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (obor: Předškolní pedagogika), Univerzita Palackého v Olomouci (obor: Předškolní pedagogika), Masarykova univerzita v Brně (obor: Předškolní pedagogika) a Univerzita Karlova v Praze (obor: Pedagogika předškolního věku). Obor Speciální pedagogika – Univerzita Hradec Králové (obor: Pedagogika předškolního věku se zaměřením na děti se speciálními potřebami) a Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (obor: Speciální pedagogika). Obor Vychovatelství – Technická univerzita v Liberci (obor: Vychovatelství). Studijní program Předškolní a mimoškolní pedagogika – Univerzita Hradec Králové (obor: Pedagogika předškolního věku).

Prezenční i kombinovanou formu studia nabízí UTB ve Zlíně, MU v Brně a Univerzita Hradec Králové. UPOL, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích a Technická univerzita v Liberci nabízí pouze prezenční formu studia a UK v Praze nabízí pouze kombinovanou formu studia.

V této kapitole jsou popsány předměty, které se týkají metodologické průpravy v rámci výzkumné práce studentů z těchto univerzit.

Materiály pro tvorbu obsahové analýzy tvořily sylaby předmětů, studijní plány a webové stránky univerzit. Syllabus předmětu je osnova či souhrn obsahu předmětu obsahující popis předmětu, zakončení předmětu a vyučujícího (*Syllabus nebo nostrifikace? Několik pojmů, bez kterých se během studia neobejdete*, 2017). V sylabu předmětu student také nalezne doporučenou literaturu k danému předmětu. Studijní plán je souhrn povinných, povinně volitelných a volitelných předmětů, které jsou obsahově i časově uspořádány tak, aby byl student schopen naplnit cíle a profil absolventa studijního programu ve standardní době

studia (*Vysvětlení pojmů*, 2023). Webové stránky nabízí uchazečům o studium a studentům veškeré informace ohledně studia na konkrétní univerzitě. Jsou tvořeny přehledně a jejich obsah je dostačující k nalezení potřebných informací.

Obsahová analýza je rozdělena na několik okruhů:

- **Charakteristika jednotlivých univerzit a jejich vědecko-výzkumná činnost**

Charakteristika jednotlivých univerzit a jejich vědecko-výzkumná činnost v rámci univerzity.

- **Informace o studijních programech**

Název studijního programu/oboru, forma a délka studia.

- **Předměty zaměřené na metodologickou přípravu studentů**

Předměty zaměřené na přípravu studentů v rámci výzkumné práce v AR 2021/2022 a v AR 2022/2023.

- **Předměty zaměřené na výuku cizího jazyka**

Předměty cizího jazyka v AR 2021/2022 a v AR 2022/2023.

- **Základní a doporučená literatura v rámci metodologické přípravy studentů**

Seznam literatury, která byla studentům doporučena v rámci metodologické přípravy na přípravu a realizaci jejich výzkumné práce.

5.2 Charakteristika jednotlivých univerzit a jejich vědecko-výzkumná činnost

Charakteristika jednotlivých univerzit a jejich vědecko-výzkumná činnost v rámci univerzit. Vědecké prostředí, které univerzita nabízí svým studentům, jim dává prostor a podněty pro jejich samotnou výzkumnou práci a vědeckou činnost.

5.2.1 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Samotná Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně byla zřízena 1. ledna 2001. První inženýři zde studovali od roku 1960. Stejněho roku vzniklo ve Zlíně detašované pracoviště Slovanské vysoké školy technické, kde se vyučovala strojírenská a chemická technologie. Zdejší vysokoškolské pracoviště fungovalo od roku 1969 jako samostatná Fakulta technologická Vysokého učení technického. 90. léta 20. století přinesla impuls k rozvoji vysokoškolského vzdělávání a Petr Sába (tehdejší děkan Fakulty technologické a později rektor UTB) měl

jasnou vizi, a to, založit univerzitu. Roku 1995 vzniká Fakulta managementu a ekonomiky. Po vzniku těchto fakult se roku 2001 zformovala univerzita. V následujících letech vznikají další fakulty. Tomáš Baťa jr. souhlasil s tím, aby škola nesla jméno jeho otce.

Díky vzniku fakult došlo k výstavbě nových i výzkumných objektů. Univerzita spolupracuje s několika odborníky, s renomovanými architekty a svým studentům dopřává špičkové vybavení a ideální podmínky ke studiu (*Historie univerzity: Stručná historie UTB*, 2023).

Vědecko-výzkumná činnost je na Univerzitě Tomáše Bati na velmi vysoké úrovni. Výzkumná pracoviště jsou vybavena nejmodernější přístrojovou technikou. Nabízí studentům kvalitní zařízení pro bohatou vědecko-výzkumnou činnost (*Věda a výzkum: Vědecko-výzkumná činnost*, 2023). Fakulta humanitních studií má své Centrum výzkumu, ve kterém pracovníci realizují základní a aplikovaný výzkum v souladu s jeho výzkumným zaměřením. Na webových stránkách nalezneme další informace o práci centra, výzkumné zaměření a projekty (*Centrum výzkumu FHS: O nás*, 2023).

V AR 2021/2022 byl studentům navazujícího magisterského studia oboru Předškolní pedagogika v rámci metodologické průpravy vyučován předmět Metodologie přípravy výzkumného a inovativního projektu. V AR 2022/2023 univerzita nabízí svým studentům tyto předměty: Akademické psaní, Diplomový seminář a Prezentace výzkumných zjištění k DP.

5.2.2 Univerzita Palackého v Olomouci

22. prosince roku 1573 byla založena Univerzita Palackého v Olomouci a má téměř 450letou tradici. Po Univerzitě Karlově je druhou nejstarší univerzitou v českých zemích, na Moravě je nejstarší. Univerzita Palackého se skládá z 8 fakult a nabízí svým studentům 840 studijních programů.

Univerzita vzdělává i nejširší veřejnost. Založila interaktivní muzeum vědy a Pevnost poznání, kde pořádá společensko-kulturní a vzdělávací akce v Olomouci a okolním regionu. Klade důraz na internacionalizaci a mezinárodní rozvoj. Univerzita se umísťuje mezi třemi nejlepšími vysokými školami ve světovém kontextu (*Univerzita: Základní informace*, 2023). Nový vysokoškolský ústav Český institut výzkumu a pokročilých technologií (CATRIN) byl založen v roce 2020 jako vysokoškolský ústav Univerzity Palackého v Olomouci. Vznikl integrací vědeckých týmů a center. UPOL je moderní výzkumnou univerzitou. Jejich vědecko-výzkumná centra nabízí špičkovou techniku a spolupracují s předními světovými pracovišti. Univerzita také spolupracuje s mnoha univerzitami v zahraničí. Podporuje vzdělávací a vědecko-výzkumné prostředí, zahraniční mobilitu svých studentů,

akademických i vědeckých pracovníků. Dále podporuje rozvoj mezinárodního partnerství ve vzdělávání, vědě a výzkumu. Univerzitu a podnikatelské subjekty spojuje Vědeckotechnický park, pomocí jehož činnosti univerzita potvrzuje své místo mezi významnými vědecko-výzkumnými pracovišti (*Univerzita: Základní informace*, 2023).

V AR 2021/2022 byl studentům navazujícího magisterského studia oboru Předškolní pedagogika v rámci metodologické přípravy vyučován seminář s názvem Seminář k diplomové práci. V AR 2022/2023 univerzita nabízí svým studentům předmět Diplomová práce s praxí a Metodologie věd o výchově. Z nabídky volitelných předmětů je studentům nabízen předmět Vědecko-výzkumné aktivity 1 a Vědecko-výzkumné aktivity 2 (*Studijní programy a katalog předmětů: Informace o studijním předmětu*, 2023).

5.2.3 Masarykova univerzita v Brně

Historie Masarykovy univerzity v Brně je velmi rozmanitá. Její rozmanitost ukazují webové stránky univerzity, kde nalezneme spoustu článků, které její historické události popisují. Roku 2019 slavila univerzita 100. výročí od svého založení. Dále roku 2022 univerzita oslavovala 200 let od narození G. J. Mendela. Tato oslava patří k nejvýznamnějším akcím Masarykovy univerzity (*O univerzitě: Historie Masarykovy univerzity*, 2023).

Vědecká činnost, věda a výzkum je posláním Masarykovy univerzity. Univerzita vyniká špičkovými technologiemi, moderním vybavením i mezinárodními spolupracemi. Vědeckým pracovníkům poskytuje univerzita co nejlepší pracovní podmínky v rámci grantů a projektů, např. Grantové podpory, Grantové agentury MU nebo Scientometrické podpory. Pro příchod nových vědců a akademiků nabízí MU unikátní programy na podporu jejich vědecké práce. Masarykova univerzita také nabízí podporu v rámci výzkumné infrastruktury na úrovni evropské, národní a univerzitní (*Výzkum na MU: Náš výzkum*, 2023).

V AR 2021/2022 byl studentům navazujícího magisterského studia oboru Předškolní pedagogika v rámci metodologické přípravy vyučován předmět Pedagogický výzkum a jeho metodologie a Diplomová práce – Projekt. V AR 2022/2023 univerzita nabízí svým studentům předmět Diplomová práce (*Předškolní pedagogika: Průchod studijním plánem*, 2023).

5.2.4 Univerzita Karlova v Praze

Historie Univerzity Karlovy v Praze se datuje od roku 1347, kdy papež Kliment VI. zřizuje obecné učení. Následujícího roku Karel IV., český a římský král, 7. dubna zakládá listinou (Zakládací listina) univerzitu se čtyřmi fakultami (svobodných umění, lékařskou,

právníckou a teologickou). Na webových stránkách univerzity se dočteme o významných historických událostech, které jsou přehledně sepsány a časově vymezeny. Od roku 2000 tvoří univerzitu celkově 17 fakult a 3 z nich se nacházejí mimo Prahu (*Historie: Historie Univerzity Karlovy v Praze, 2023*).

Univerzita Karlova má mezinárodní uznání a je univerzitou výzkumného typu. Více než polovina zaměstnanců pracuje ve výzkumné činnosti. Rada pro výzkum, vývoj a inovace uvádí, že Univerzita Karlova je spolu s Akademií věd ČR nejvýkonnější vědeckou institucí. Ročně poskytne UK zhruba 3,2 miliardy Kč na financování svých vědeckých programů. Univerzita poskytuje komplexní systém, který podporuje vědu a výzkum. Svým studentům dává možnost získat podporu v rámci zapojení se do českých soutěží. Studenti byli často nominováni na tuzemská i zahraniční ocenění za vědu a výzkum. Jako důležitý aspekt vědecké práce univerzita uvádí kvalifikační růst pracovníků.

Evropské centrum UK si jako cíl stanovilo posilovat roli univerzity v mezinárodní vědecké oblasti a zapojuje své vědecké pracovníky do mezinárodních vědeckých sítí. Především mladým a začínajícím výzkumníkům umožňuje získávání zkušeností na mezinárodní úrovni. Univerzita klade velký důraz na zvyšování kvality vědecké, výzkumní a další tvůrčí činnosti (*Věda a výzkum: Věda a výzkum na UK, 2023*).

V AR 2021/2022 byl studentům navazujícího magisterského studia oboru Předškolní pedagogika v rámci metodologické přípravy vyučován předmět Pedagogický výzkum a metodologie a Odborné texty a DP. Dále semináře s názvem Seminář ke zpracování DP a Zpracování diplomové práce.

V AR 2022/2023 jsou předměty a semináře totožné (*Studenti: Studijní plány - Karolinka, 2023*).

5.2.5 Univerzita Hradec Králové

Univerzita Hradec Králové patří k vysokým školám univerzitního typu a ve východočeském regionu patří k nejvýznamnějším vzdělávacím a výzkumným institucím. Jméno Univerzita Hradec Králové nese od roku 2000. Předchůdcem tohoto názvu byly názvy Pedagogický institut a Vysoká škola pedagogická v Hradci Králové. Moderní kampus univerzity se nachází nedaleko centra města. Svým studentům nabízí i univerzitní knihovnu, prodejnu skript, relaxační zóny, galerie a další. Na univerzitě nalezneme 4 fakulty: Fakulta informatiky a managementu, Pedagogická fakulta, Přírodovědná fakulta a Filozofická fakulta. Studenti UHK mají možnost se zapojit do výzkumných grantů a soutěží. Univerzita má bohaté mezinárodní vazby s více než 60 zeměmi Asie, Afriky, Severní i Jižní Ameriky a

Evropy. Životní i odborné zkušenosti mohou studenti získat při studijních nebo pracovních pobytech v těchto zemích (*Univerzita Hradec Králové: O univerzitě, 2023*).

Na UHK nalezneme Oddělení vědy a transferu znalostí, které vede prorektor pro vědu a tvůrčí činnost. Oddělení poskytuje studentům projektovou podporu v oblasti výzkumu a vývoje a vede administrativní agendu Vědecké rady UHK, Rady pro komercializaci a jednání Etické komise pro výzkum. Díky financování z TA ČR a 2 evropských projektů vede toto oddělení projekt GAMA 2 (*Celouniverzitní pracoviště: Oddělení vědy a transferu, 2023*). Finanční podporu získala univerzita roku 2019. Projekt GAMA 2 podporuje zvýšení aplikačního potenciálu výsledků výzkumu a vývoje. Projekt naplňuje svoje cíle aktivní podporou systémem komercializace a využití výsledků, které mají velký potenciál pro uplatnění v praxi, a to zdokonalením produktů a služeb (*Oddělení vědy a transferu: GAMA 2, 2023*).

U studijního programu s názvem Pedagogika předškolního věku se zaměřením na děti se speciálními potřebami byl v AR 2021/2022 studentům navazujícího magisterského studia v rámci metodologické přípravy vyučován předmět Metodologie společenských věd.

V AR 2022/2023 byl vyučován předmět Diplomová práce 1 a Diplomová práce 2. U zmíněných předmětů nebyla uvedena forma výuky.

Studijní program: Předškolní a mimoškolní pedagogika se Studijním oborem Pedagogika předškolního věku nabídl studentům v AR 2021/2022 výuku v podobě semináře s názvem Základy metodologie společenských věd.

V AR 2022/2023 byl studentům přednášen předmět Diplomová práce 1 a Diplomová práce 2 formou přednášky.

5.2.6 Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Roku 1948 byla založena Pedagogická fakulta JU jako pobočka Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Jihočeská univerzita vznikla roku 1991 a spolu se Zemědělskou fakultou tvořila její základ. Vědeckou a uměleckou činnost v řadě oborů rozvíjí Pedagogická fakulta velmi úspěšně a dosahuje mezinárodně srovnatelných výsledků. Sama realizuje nebo se podílí na řešení mnoha významných projektů. V centru Českých Budějovic je rozmístěno celkem 15 kateder ve 4 budovách. Multifunkční aula, sportovní a tělovýchovné centrum, laboratoř funkční zátěžové diagnostiky – tím vsím se může fakulta pyšnit. Dále disponuje např. fakultní výukovou zahradou, grafickými a výtvarnými ateliéry nebo plně vybavenou učebnou virtuální reality. V Jihočeském kraji fakulta spolupracuje s mateřskými,

základními, středními i speciálními školami. Několik zahraničních škol a univerzit také patří mezi partnery univerzity a tato spolupráce nabízí studentům výměnné pobyty. JU nabízí možnost studovat magisterský studijní program European Master in Migration and Intercultural Relations na Katedře společenských věd Pedagogické fakulty. Tuto možnost nabízí univerzita jako jediná v České republice (*Pedagogická fakulta (PF JU): O nás*, 2023). Jihočeská univerzita má svoji Vědeckou radu a studentům nabízí širokou nabídku Vědeckých grantů, např. od TA ČR, ERASMUS+, GA ČR a dalších (*Věda a výzkum: Vědecké granty*, 2022).

V rámci metodologické přípravy byl v AR 2021/2022 studentům vyučován formou semináře předmět Základy kvantitativního výzkumu a Základy kvalitativního výzkumu. V následujícím AR 2022/2023 byly vyučovány semináře s názvem Seminář k diplomové práci I a Seminář k diplomové práci II.

5.2.7 Technická univerzita v Liberci

Univerzita vznikla roku 1953 původně pod názvem Vysoká škola strojní v Liberci. Jejím cílem bylo vzdělávat kvalifikované inženýry v oblasti průmyslu. Postupně však přibývaly další obory i fakulty a od roku 1995 nese univerzita název Technická univerzita v Liberci. Na univerzitě nalezneme 7 fakult – Textilní fakulta, Strojní fakulta, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická, Ekonomická fakulta, Fakulta umění a architektury, Fakulta mechatroniky, informatiky a mezioborových studií a Fakulta zdravotnických studií (*Univerzita: Historie a fakulty*, 2023).

I Technická univerzita v Liberci vyniká svou vědeckou, výzkumnou a tvůrčí činností. Za posledních 20 let získala univerzita kolem 170 patentů. Ze všech českých univerzit a firem se univerzita umístila na pátém místě v počtu citací patentů. Poslední dobou se univerzita rychle rozvíjí v oblasti biotechnologií a automatické, robotiky, nanotechnologií a nanomateriálů a je světovou kolébkou průmyslové výroby nanovláken. Vedle aplikovaného výzkumu dochází k posílení i výzkumu základního. Univerzita vlastní špičkové výzkumné a vývojové centrum s názvem Ústav pro nanomateriálů, pokročilé technologie a inovace (CxI) a kromě externích zdrojů podporuje vědu a výzkum pomocí interních grantových programů, např. PURE, RISING-STARS, Studentská grantová soutěž a další (*Univerzita: Věda a výzkum*, 2023).

V AR 2021/2022 byly studentům navazujícího magisterského studia na Technické univerzitě v Liberci přednášeny tyto předměty: Metodologie pedagogického výzkumu 1, Projekt pedagogického výzkumu 1, Projekt diplomová práce 1, Statistika ve

společenskovědním výzkumu 1, Metodologie pedagogického výzkumu 2 a Projekt diplomová práce 2. Poté v AR 2022/2023 předměty Statistika ve společenskovědním výzkumu 2 a Zásady tvorby odborného pedagogického textu.

5.3 Informace o studijních programech

Tabulka 1 s názvem Přehled univerzit s relevantními studijními programy popisuje typ studia, formu studia, studijní program/obor studia a profil studijního programu zvolených univerzit pro obsahovou analýzu. Veškeré informace, které jsou uvedeny v tabulkách 1 – 3 byly vyhledány na webových stránkách jednotlivých univerzit.

Tabulka 1 Přehled univerzit s relevantními studijními programy

Univerzita	Typ studia	Forma studia	Studijní program/ obor studia	Profil
UTB	NMgr.	Prez./kombi.	Předškolní pedagogika	Akademický
UPOL	NMgr.	Prez./kombi.	SP: Pedagogika SO: Předškolní pedagogika	Akademický
MU	NMgr.	Prez./kombi.	Předškolní pedagogika	Akademický
UK	NMgr.	Prez./kombi.	Pedagogika předškolního věku	Profesní
UHK	NMgr.	Prez./kombi.	Pedagogika předškolního věku se zaměřením na děti se speciálními potřebami	Akademický
	NMgr.	Prez./kombi.	SP: Předškolní a mimoškolní pedagogika SO: Pedagogika předškolního věku	Akademický
JU	NMgr.	Prez.	Speciální pedagogika	Profesní
TUL	NMgr.	Prez.	Vychovatelství	Akademický

Tabulky 2 a 3 popisují název studijního programu/oboru, formu a délku studia v AR 2021/2022 a v AR 2022/20233.

Tabulka 2 Název studijního programu/oboru, forma a délka studia vybraných univerzit
v AR 2021/2022

Univerzita	Studijní program/obor	Forma studia	Délka studia
UTB	SO: Předškolní pedagogika	Prezenční/kombinovaná	2 roky
UPOL	SP: Pedagogika SO: Předškolní pedagogika	Prezenční/kombinovaná	2 roky
MU	SP: Předškolní pedagogika	Prezenční/kombinovaná	2 roky
UK	SP: Pedagogika předškolního věku	Prezenční/kombinovaná	2 roky
UHK	SP: Pedagogika předškolního věku se zaměřením na děti se speciálními potřebami	Prezenční/kombinovaná	2 roky
	SP: Předškolní a mimoškolní pedagogika SO: Pedagogika předškolního věku	Prezenční/kombinovaná	2 roky
JU	SP: Speciální pedagogika	Prezenční	2 roky
TUL	SP: Vychovatelství	Prezenční	2 roky

Tabulka 3 Název studijního programu/oboru, forma a délka studia vybraných univerzit
v AR 2022/2023

Univerzita	Studijní program/obor	Forma studia	Délka studia
UTB	SO: Předškolní pedagogika	Prezenční/kombinovaná	2 roky
UPOL	SP: Pedagogika SO: Předškolní pedagogika	Prezenční/kombinovaná	2 roky
MU	SP: Předškolní pedagogika	Prezenční/kombinovaná	2 roky
UK	SP: Pedagogika předškolního věku	Prezenční/kombinovaná	2 roky
UHK	SP: Pedagogika předškolního věku se zaměřením na děti se speciálními potřebami	Prezenční/kombinovaná	2 roky
	SP: Předškolní a mimoškolní pedagogika SO: Pedagogika předškolního věku	Prezenční/kombinovaná	2 roky
JU	SP: Speciální pedagogika	Prezenční	2 roky
TUL	SP: Vychovatelství	Prezenční	2 roky

Interpretace výsledků analýzy:

Ze získaných materiálů nalezneme v tabulkách informace o studijním programu, formu, délku studia a profil studijního programu vybraných univerzit. U všech univerzit je shodná délka studia, která je 2 roky, nejdéle však 4.

UTB, UPOL, MU, UK a UHK nabízí prezenční i kombinovanou formu studia. JU a TUL nabízí pouze prezenční formu studia.

Na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně je pro AR 2021/2022 a 2022/2023 akreditováno studium v rámci studijního oboru Předškolní pedagogika. Na Masarykově univerzitě v Brně je akreditace v rámci studijního programu Předškolní pedagogika. Na Univerzitě Karlově v Praze je situace obdobná, pouze s jiným názvem programu, a to Pedagogika předškolního věku. Na Univerzitě Palackého v Olomouci je studium rozděleno na studijní program Pedagogika a studijní obor Předškolní pedagogika. Univerzita Hradec Králové nabízí studijní program s názvem Pedagogika předškolního věku se zaměřením na děti se speciálními potřebami, dále studijní program Předškolní a mimoškolní pedagogika se studijním oborem Pedagogika předškolního věku. Dále Jihočeská univerzita nabízí studijní program s názvem Speciální pedagogika a poslední univerzita, Technická univerzita v Liberci, studijní program Vychovatelství.

5.4 Předměty zaměřené na metodologickou přípravu studentů

Předměty zaměřené na metodologickou přípravu, které nabízí univerzity svým studentům v AR 2021/2022 a v AR 2022/2023, jsou uvedeny v tabulkách, ve kterých nalezneme informace o předmětu, jako je název předmětu, organizační forma výuky, semestr, počet kreditů a zakončení předmětu.

5.4.1 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Tabulka 4 Předměty metodologické přípravy - UTB

Název předmětu	Organizační forma výuky	Ročník/semestr	Počet kreditů	Ukončení předmětu
Metodologie přípravy výzkumného a inovativního projektu	Přednáška E-learning Seminar	1. ročník / ZS	4	Klasifikovaný zápočet
Akademické psaní	Konzultace Cvičení Seminar	2. ročník / LS	2	Zápočet
Diplomový seminář	Řízené konzultace Seminar	2. ročník / LS	5	Klasifikovaný zápočet
Prezentace výzkumných zjištění k DP	E-learning Seminar	2. ročník / LS	5	Klasifikovaný zápočet

(Vizualizace studia: Vizualizace studentova studia, 2021)

5.4.2 Univerzita Palackého v Olomouci

Tabulka 5 Předměty metodologické přípravy - UPOL

Název předmětu	Organizační forma výuky	Ročník/semestr	Počet kreditů	Ukončení předmětu
Seminář k diplomové práci	Seminář	1. ročník / LS	2	Zápočet
Diplomová práce s praxí	Konzultace	2. ročník / LS	5	Vytvoření prezentace k DP
Metodologie věd o výchově	Přednáška Seminar	2. ročník / ZS	3	Zápočet
Vědecko-výzkumné aktivity 1 a 2	Seminář Konzultace Samostudium	2. ročník / ZS 2. ročník / LS	2	Zápočet

(Studijní programy a katalog předmětů: Informace o studijním předmětu, 2023)

5.4.3 Masarykova univerzita v Brně

Tabulka 6 Předměty metodologické přípravy - MU

Název předmětu	Organizační forma výuky	Ročník/semestr	Počet kreditů	Ukončení předmětu
Pedagogický výzkum a jeho metodologie	Přednáška	1. ročník / LS	3	Kolokvium
Diplomová práce - Projekt	Individuální konzultace	1. ročník / LS	5	Zápočet
Diplomová práce	Individuální konzultace	2. ročník / ZS	5	Zápočet

(*Předškolní pedagogika: Průchod studijním plánem, 2023*)

5.4.4 Univerzita Karlova v Praze

Tabulka 7 Předměty metodologické přípravy - UK

Název předmětu	Organizační forma výuky	Ročník/semestr	Počet kreditů	Ukončení předmětu
Pedagogický výzkum a metodologie	Konzultace	1. ročník / ZS	3	Zápočet
Seminář ke zpracování DP	Seminář	1. ročník / LS	2	Zápočet
Zpracování diplomové práce	Individuální konzultace	2. ročník / LS	11	Zápočet
Odborné texty a DP	Seminář	1. ročník / ZS	1	Zápočet

(*Studenti: Studijní plány - Karolinka, 2023*)

5.4.5 Univerzita Hradec Králové

Tabulka 8 Předměty metodologické přípravy – UHK

SP: Pedagogika předškolního věku se zaměřením na děti se speciálními potřebami

Název předmětu	Organizační forma výuky	Ročník/semestr	Počet kreditů	Ukončení předmětu
Metodologie společenských věd	Přednáška	1. ročník / ZS	2	Zápočet
Diplomová práce 1	Neuvedeno	2. ročník / ZS	4	Zápočet
Diplomová práce 2	Neuvedeno	2. ročník / LS	13	Zápočet

(*PORTÁL IS/STAG: Vizualizace studijního plánu: Pedagogika předškolního věku, 2021*)

Tabulka 9 Předměty metodologické přípravy – UHK

SP: Předškolní a mimoškolní pedagogika

SO: Pedagogika předškolního věku

Název předmětu	Organizační forma výuky	Ročník/semestr	Počet kreditů	Ukončení předmětu
Základy metodologie společenských věd	Seminář	1. ročník / LS	3	Zápočet
Diplomová práce 1	Přednáška	2. ročník / ZS	4	Zápočet
Diplomová práce 2	Přednáška	2. ročník / LS	11	Zápočet

(PORTÁL IS/STAG: Vizualizace studijního plánu: Pedagogika předškolního věku, 2021)

5.4.6 Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Tabulka 10 Předměty metodologické přípravy - JU

Název předmětu	Organizační forma výuky	Ročník/semestr	Počet kreditů	Ukončení předmětu
Základy kvantitativního výzkumu	Seminář	1. ročník / ZS	2	Zápočet
Základy kvalitativního výzkumu	Seminář	1. ročník / LS	2	Zápočet
Seminář k diplomové práci I	Seminář	2. ročník / ZS	2	Zápočet
Seminář k diplomové práci II	Seminář	2. ročník / LS	4	Zápočet

(PORTÁL IS/STAG: Vizualizace studijního plánu: Speciální pedagogika, 2021)

5.4.7 Technická univerzita v Liberci

Tabulka 11 Předměty metodologické průpravy - TUL

Název předmětu	Organizační forma výuky	Ročník/semestr	Počet kreditů	Ukončení předmětu
Metodologie pedagogického výzkumu 1	Přednáška Seminář	1. ročník / ZS	3	Zápočet
Projekt diplomová práce 1	Seminář	1. ročník / ZS	2	Zápočet
Statistika ve společenských vědách 1	Přednáška	1. ročník / LS	3	Zápočet
Metodologie pedagogického výzkumu 2	Přednáška Seminář	1. ročník / LS	4	Zkouška
Projekt diplomová práce 2	Seminář	1. ročník / LS	2	Zápočet
Statistika ve společenských vědách 2	Přednáška Seminář	2. ročník / ZS	4	Zkouška
Zásady tvorby odborného pedagogického textu	Seminář	2. ročník / ZS	2	Zápočet

(PORTÁL IS/STAG: Vizualizace studijního plánu: Vychovatelství, 2021)

Dílní výsledky:

Z informací ze studijních plánů jednotlivých univerzit se dozvídáme, že všechny univerzity poskytují studentům nejdříve předmět, realizovaný formou přednášky nebo semináře, který je zaměřen na metodologii výzkumu. Studenty nejdříve seznámí s celkovou metodologií, výzkumem, tvorbou a realizací výzkumu. Po teoretické části přichází část praktická, tedy semináře. Teoretické znalosti, které jsou studentům předány v rámci metodologické průpravy, byly realizovány v rámci seminářů a cvičení.

Dále byly studentům poskytnuty i individuální konzultační hodiny.

U studijního programu s názvem Pedagogika předškolního věku se zaměřením na děti se speciálními potřebami, který nabízí Univerzita Hradec Králové, nebylo možné ve studijním plánu dohledat, jakou formou výuky probíhaly předměty Diplomová práce 1 a Diplomová práce 2.

5.5 Předměty zaměřené na výuku cizího jazyka

Výuka cizího jazyka je v rámci zpracování výzkumné práce důležitá z důvodu schopnosti studenta orientovat se v zahraniční literatuře.

Předměty zaměřené na výuku cizího jazyka, které nabízí univerzity svým studentům v AR 2021/2022 a v AR 2022/2023, jsou uvedeny v tabulkách, ve kterých nalezneme název předmětu, organizační forma výuky, semestr, počet kreditů a zakončení předmětu.

5.5.1 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Tabulka 12 Předměty cizího jazyka - UTB

Název předmětu	Organizační forma výuky	Ročník/semestr	Počet kreditů	Ukončení předmětu
Odborná komunikace v cizím jazyce I	Cvičení	1. ročník / ZS	2	Zápočet
Odborná komunikace v cizím jazyce II	Cvičení	1. ročník / LS	3	Zápočet
Odborná komunikace v cizím jazyce III	Cvičení	2. ročník / ZS	3	Zápočet
Odborná komunikace v cizím jazyce IV	Cvičení	2. ročník / LS	3	Zápočet

(Vizualizace studia: Vizualizace studentova studia, 2021)

5.5.2 Univerzita Palackého v Olomouci

Tabulka 13 Předměty cizího jazyka - UPOL

Název předmětu	Organizační forma výuky	Ročník/semestr	Počet kreditů	Ukončení předmětu
Komunikativní kompetence učitele MŠ v angličtině	Cvičení	1. ročník / ZS	3	Zápočet
Komunikativní kompetence učitele v MŠ v RJ	Cvičení	1. ročník / ZS	3	Zápočet

(Studijní programy a katalog předmětů: Komunikativní kompetence učitele v MŠ v angličtině, 2023)

(Studijní programy a katalog předmětů: Komunikativní kompetence učitele v MŠ v RJ, 2023)

5.5.3 Masarykova univerzita v Brně

Tabulka 14 Předměty cizího jazyka - MU

Název předmětu	Organizační forma výuky	Ročník/semestr	Počet kreditů	Ukončení předmětu
Angličtina pro pedagogy v mateřských školách C	Prezenční výuka	1. ročník / LS	2	Zápočet
Angličtina pro pedagogy v mateřských školách D	Prezenční výuka	2. ročník / ZS	3	Zápočet

(Katalog předmětů: Angličtina pro pedagogy v mateřských školách C, 2023)

(Katalog předmětů: Angličtina pro pedagogy v mateřských školách D, 2023)

5.5.4 Univerzita Hradec Králové

Tabulka 15 Předměty cizího jazyka – UHK

SP: Pedagogika předškolního věku se zaměřením na děti se speciálními potřebami

Název předmětu	Organizační forma výuky	Ročník/semestr	Počet kreditů	Ukončení předmětu
Comparative education	Seminář	1. ročník / ZS	2	Zápočet
Odborná angličtina	Seminář	2. ročník / ZS	2	Zápočet

(PORTÁL IS/STAG: Vizualizace studijního plánu: Pedagogika předškolního věku, 2021)

5.5.5 Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Tabulka 16 Předměty cizího jazyka - JU

Název předmětu	Organizační forma výuky	Ročník/semestr	Počet kreditů	Ukončení předmětu
Studium odborných zahraničních textů (Aj.)	Seminář	1. ročník / ZS	1	Zápočet
Studium odborných zahraničních textů (Fj.)	Seminář	1. ročník / ZS	1	Zápočet
Studium odborných zahraničních textů (Nj.)	Seminář	1. ročník / ZS	1	Zápočet

(PORTÁL IS/STAG: Vizualizace studijního plánu: Speciální pedagogika, 2021)

5.5.6 Technická univerzita v Liberci

Tabulka 17 Předměty cizího jazyka - TUL

Název předmětu	Organizační forma výuky	Ročník/semestr	Počet kreditů	Ukončení předmětu
Odborný anglický jazyk	Cvičení	2. ročník / ZS	3	Zápočet
Odborný německý jazyk	Cvičení	2. ročník / ZS	3	Zápočet

(PORTÁL IS/STAG: Vizualizace studijního plánu: Vychovatelství, 2021)

Dílní výsledky:

Po prostudování studijního plánu UK v Praze oboru Pedagogika předškolního věku docházíme ke zjištění, že univerzita svým studentům výuku cizích jazyků nenabízí tak, jako ostatní univerzity. Tato skutečnost byla konzultována se studentkou, se kterou bylo realizováno interview a potvrdila, že výuka cizího jazyka neprobíhala. Z této informace vyplynulo, že studentka by výuku cizího jazyka, hlavně anglického, uvítala.

Z tabulek je zřejmé, že na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně je výuka cizího jazyka, angličtiny, zastoupena ve všech semestrech po celou dobu studia.

Univerzity požadují, aby studenti měli úroveň anglického jazyka B2. V rámci výuky anglického jazyka jsou rozvíjeny všechny jazykové dovednosti – poslech, mluvení, čtení, psaní i slovní zásoba. Studenti se dále učí analyzovat texty v anglickém jazyce a parafrázovat myšlenky z těchto textů.

Na UTB byl od letního semestru v 1. ročníku studia zvýšen počet kreditů za splnění předmětu Odborná komunikace v cizím jazyce I – IV z původních 2 na 3 kredity. Ke zvýšení kreditů došlo také na MU v Brně, kdy se ve 2. ročníku v zimním semestru zvedl počet z 2 na 3 kredity.

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích nabízí svým studentům výuku ve 3 cizích jazycích – v anglickém, francouzském a německém.

5.6 Základní a doporučená literatura v rámci metodologické přípravy studentů

5.6.1 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

UTB nabízí svým studentům celkově 16 odborných knih v rámci metodologické přípravy. Literatura je rozdělena na základní a doporučenou.

Nejnovější knihou ze seznamu literatury je Majerčíková, J., & Rebendová, A. (2016). *Mateřská škola ve světě univerzity*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií. Další novější knihy patří autorům: M. Chráska, I. Kočvarová, H. Navrátilová a E. Hayot.

Naopak mezi nejstarší literaturu patří Kerlinger, F. N. (1972) *Základy výzkumu chování: pedagogický a psychologický výzkum*, Disman, M. (1998) *Jak se vyrábí sociologická znalost*. A poslední Strauss, A., & Corbinová, J. (1999) *Základy kvalitativního výzkumu*. (Sylabus předmětu USP: NK1ME - 2022, 2021), (Sylabus předmětu USP: NK3DS - 2022, 2021), (Sylabus předmětu USP: NK4AP - 2022, 2021).

5.6.2 Univerzita Palackého v Olomouci

Univerzita nabízí v seznamu literatury k metodologické přípravě studentů celkově 14 titulů odborné literatury.

Nejnovější knihy patří autorům Gulová, L., Šíp, R. (2013) *Výzkumné metody v pedagogické praxi* a (2013) *Jak vypracovat bakalářskou a diplomovou práci*. Další novější knihy patří jednomu autorovi: Hendl, J. (2012) *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*, (2012). *Přehled statistických metod: analýza a metaanalýza dat*. Poslední knihou vydanou roku 2012 je Schneiderová, S. (2012) *Jak nepsat diplomovou práci*. Olomouc: UP. Mezi nejstarší knihy patří Petrušek, M. (1969) *Sociometrie* a Průcha, J. (1997) *Pedagogický výzkum a vzdělávací politika. Vytváření mostů*. Dalšími autory, které univerzita doporučuje, jsou P. Gavora, D. Holoušová, M. Krobotová nebo M. Chráska. (Studijní programy a katalog předmětů: *Seminář k diplomové práci*, 2021), (Studijní programy a katalog předmětů: *Metodologie věd o výchově*, 2021), (Studijní programy a katalog předmětů: *Diplomová práce s praxí*, 2021), (Studijní programy a katalog předmětů: *Vědecko-výzkumné aktivity 1*, 2021), (Studijní programy a katalog předmětů: *Vědecko-výzkumné aktivity 2*, 2021).

5.6.3 Masarykova univerzita v Brně

Masarykova univerzita nabízí proti UTB a UPOL svým studentům méně literatury, celkově 7 odborných knih. Nejnovější knihou je Chráska, M. (2016) *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2., aktualizované vydání. Nejstarší knihou je Strauss, Anselm L. a Juliet M. Corbin (1999) *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*.

Dalšími doporučenými autory jsou J. Pelikán, J. Hendl, M. Disman a P. Gavora (*Informace o předmětu: Diplomová práce*, 2021), (*Informace o předmětu: Diplomová práce - Projekt*, 2021), (*Informace o předmětu: Pedagogický výzkum a jeho metodologie*, 2021).

5.6.4 Univerzita Karlova v Praze

Univerzita Karlova nabízí svým studentům celkově 28 knih odborné literatury. Nejnovějšími knihami jsou Šafránková, D. (2019) *Pedagogika. 2.*, aktualizované a rozšířené vydání. Slavík, J. et al. (2017) *Didaktické kazuistiky v oborech školního vzdělávání*, Hendl, J. (2016) *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace a Silverman, D. ed. (2016) Qualitative research*. Nejstaršími tituly jsou Pelikán, J. (1998): *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*, ECO, U. (1997) *Jak napsat diplomovou práci* a Čmejrková, S. Světlá J. a Daneš F. (1999) *Jak napsat odborný text*. (*Pedagogika předškolního věku: Prezenční, plný plán*, 2021), (*Předměty: Pedagogický výzkum a metodologie*, 2021), (*Předměty: Odborné texty a DP*, 2021).

5.6.5 Univerzita Hradec Králové

Při studiu studijního oboru Pedagogika předškolního věku se zaměřením na děti se speciálními potřebami je studentům v rámci metodologické průpravy nabídnuto celkem 16 titulů odborné literatury. Ta je rozdělena do tří kategorií: Základní, Rozšiřující a Doporučená.

V Základní literatuře nalezneme tituly od Švaříčka (2007), Gavory (2010) nebo Skutila (2011).

Kategorie Rozšiřující literatury nabízí studentům 5 titulů. Nejnovější knihou je Hendl, Jan. *Přehled statistických metod. 4. rozš. vyd.* Praha (2012). Ostatní tituly se pohybují v letech 2000-2011.

8 titulů odborné literatury nabízí kategorie Doporučené literatury. V ní nalezneme tituly Disman, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost. 4., nezměn. vyd.* Praha (2011) a Pelikán, Jiří. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů. 2., nezměn. vyd.* Praha (2011). Tyto dva tituly patří k něm nejnovějším. Mezi staršími tituly je doporučena literatura od Ferjenčík, Ján. *Úvod do metodologie psychologického výzkumu. Vyd. 2.* Praha (2010), Maňák Josef. *Cesty pedagogického výzkumu.* Brno (2004) nebo Lašek, Jan. *Základy statistického zpracování pedagogicko-psychologického výzkumu. Vyd. 2.* Hradec Králové (2009).

U oboru Pedagogika předškolního věku je studentům nabídnuto opět 16 titulů se stejným kategoriálním rozdělením. Knihy odborné literatury jsou téměř totožné jako u oboru Pedagogika předškolního věku se zaměřením na děti se speciálními potřebami. Nejnovější titul obsadily knihy Hendl, Jan. *Přehled statistických metod*. 4. rozš. vyd. Praha (2012), Pelikán, Jiří. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. 2., nezměn. vyd. Praha (2011), Skutil, Martin. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. Vyd. 1. Praha (2011), Kumar, Ranjit. *Research methodology*. 3rd ed. London (2011) a Disman, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 4., nezměn. vyd. Praha (2011). Naopak nejstarší titul je Cohen, Louis. *Research methods in education*. 5th ed. London (2000).

5.6.6 Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích nabízí svým studentům celkově 9 knih odborné literatury, která je rozdělena na Základní a Doporučenou.

Z nejnovějších titulů jsou studentům nabídnuty knihy Dostál, D. (2016). *Statistické metody v psychologii*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci., Mareš, P., Rabušic, L., & Soukup, P. (2015). *Analýza sociálněvědních dat (nejen) v SPSS*. Brno: Masarykova univerzita., Kučera, D. (2013). *Moderní psychologie: Hlavní obory a témata současné psychologické vědy*. Praha: Grada., American Psychological Association. (2013). *Publication Manual of the American Psychological Association*. Washington, DC: American Psychological Association. A další.

Nejstarším titulem z kategorie Doporučená literatura je Ferjenčík, J. (2000). *Úvod do metodologie psychologického výzkumu*. Praha: Portál. (vybrané kapitoly).

5.6.7 Technická univerzita v Liberci

Studentům Technické univerzity v Liberci je v rámci metodologické přípravy nabídnuto několik titulů odborné literatury. V Základní literatuře nalezneme např. ŠVARŤÍČEK, R., ŠEĎOVÁ, K., a kol. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál (2007), ŠVEC, Š., a kol. *Metodologie věd o výchově: kvantitativně-scientistické a kvalitativně-humanitní přístupy v edukačním výzkumu*. Brno: Paido (2009), CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada (2007) nebo GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido (2010).

Doporučená literatura nabízí tituly jako GAVORA, P. *Akí sú moji žiaci?: pedagogická diagnostika žiaka*. Nitra: Enigma (2010), DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická*

znalost: příručka pro uživatele. Praha: UK, Karolinum (2011), PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál (2013) a další.

Nejstarší doporučenou literaturou je ECO, U. *Jak napsat diplomovou práci*. Olomouc: Votobia (1997) a HOLOUŠOVÁ, D., a kol. *Jak psát diplomové a závěrečné práce*. Olomouc: Univerzita Palackého, Pedagogická fakulta (1999).

Dílčí výsledky:

Všechny univerzity nabízejí studentům knihy odborné literatury, které jim pomohou při své výzkumné práci. Literatura je rozdělena na Základní a Doporučenu, UHK literaturu ještě dělí na Rozšiřující.

Nejnovější knihu z roku 2019 nabízí Univerzita Karlova. Několik titulů je z roku 2016, 2013 a 2012. Některá doporučená literatura je již velmi stará, tzn. tituly z roku 1972, 1997 – 1999. Nejstarší knihu z roku 1972 nabízí svým studentům Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Všechny čtyři univerzity doporučují studentům knihu P. Gavory z roku 2010 s názvem *Úvod do pedagogického výzkumu*. Univerzity také doporučují literaturu autorů J. Hendla, M. Chrástky nebo J. Pelikána. V Literatuře se objevují i pedagogické slovníky nebo články z odborných časopisů.

6 INTERVIEW SE STUDENTY VYBRANÝCH UNIVERZIT

6.1 Výzkumný vzorek a způsob výběru

Výběr výzkumného vzorku byl zvolen prostřednictvím metody prostého záměrného výběru. Tento výběr tvoří 8 studentů vybraných univerzit. V tabulce je uvedeno označení P jako participant a číslo označení. Všichni participanti studují navazující magisterské studium v daných oborech. Každý student představuje zástupce své univerzity. Studentka z UTB byla oslovena osobně, ostatní studenti prostřednictvím e-mailové konverzace.

Tabulka 18 Výběr participantů

Participantka	Označení participantky	Univerzita
Participant 1	P1	Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Participant 2	P2	Univerzita Palackého v Olomouci
Participant 3	P3	Masarykova Univerzita v Brně
Participant 4	P4	Univerzita Karlova v Praze
Participant 5	P5	Univerzita Hradec Králové
Participant 6	P6	Univerzita Hradec Králové
Participant 7	P7	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Participant 8	P8	Technická univerzita v Liberci

6.2 Organizace interview

7 z 8 participantů jsem se neznala a při interview jsme se viděli poprvé. Z tohoto důvodu jsem byla mírně nervózní, ale v průběhu rozhovoru nervozita a napětí opadlo. Se studentkou z UTB jsem se seznámila během studia, proto se rozhovor od začátku nesl v přátelské a příjemné atmosféře.

Nejprve jsem se všem studentům představila, v krátkosti jsem jim popsala mou diplomovou práci, hlavně to, čím se zabývám a z jakého důvodu potřebuji s nimi zrealizovat interview. Reakce na mé téma byly celkem pozitivní, protože jsou všichni ve fázi psaní diplomové práce.

Na začátku každého interview jsem participanty seznámila s body Informovaného souhlasu (viz Příloha I) dále jsem jim sdělila, že budu rozhovor nahrávat na diktafon a nahraný soubor bude sloužit pouze k účelům mé diplomové práce a že jejich jméno nebude v rámci GDPR zveřejněno. S participanty jsem si ještě ujasnila, zda odpovídá univerzita, na které studují, forma a obor studia. Pokládání otázky jsem měla již připravené. Délka rozhovorů se pohybovala v rozmezí 35 minut, vždy záleželo na výřečnosti participanta.

6.3 Analýza dat

Po realizaci interview následoval přepis, tedy transkripce, do elektronické textové podoby. Dále, pomocí otevřeného kódování, byly analyzovány rozhovory. Při první fázi zpracování dat byla využita technika otevřeného kódování podle R. Švaříčka a K. Šed'ové (2014), kde otevřené kódování je efektivní a univerzální způsob pro start analýzy. Text je rozebrán na jednotky, ke kterým je přiřazen kód a je nezbytné, aby kód správně vystihoval určitou část rozhovoru.

Vzniklé kódy byly nejdříve poznamenány na papír, hledaly se v nich podobnosti, třídily se a skládaly do celků. Tyto celky se nazývají kategorie. Tento postup analýzy dat se nazývá vytváření hierarchického systému, ve kterém nově vzniklým kategoriím na základě souvislostí přiřazujeme kódy, které vznikly určitou vnitřní souvislostí (Švaříček & Šed'ová, 2014).

Po této fázi vznikly následující kategorie:

Obrázek 1 Schéma vzniklých kategorií

Každá ze vzniklých kategorií má svou subkategorii, které podrobněji rozebírají daný jev:

- **Problémy během realizace** – aktuální problémy, se kterými se studentka potýká při realizaci výzkumné práce
- **Příprava ze strany univerzity** – co nabízí univerzita studentům v rámci metodologické průpravy
- **Přínos metodologické průpravy** – schopnost zpracovat a realizovat výzkumnou práci na základě získaných vědomostí a znalostí
- **Osobní příprava** – schopnost dohledávat si informace

6.4 Interpretace dat

Při vyhodnocování výsledků se pracovalo pouze s daty, které byly získány od 8 participantů během interview a jsou využívány jejich přímé citace.

6.4.1 Problémy během realizace

Jak už z názvu kategorie vyplývá, v interview byl kladen zájem o problémy, které se studentům vyskytly v rámci realizace jejich výzkumné práce.

Problémy, se kterými se studenti při zpracování a realizaci výzkumné práce potýkali, je hned několik. Nedostatečné informace, neznalost designů výzkumů, špatný výběr vzorku, nedostatek dat, analýza dat atd.

Participantů se během své realizace výzkumné práce setkali s těmito problémy: role začínajícího výzkumníka, nedostatečné zkušenosti, uchopení výzkumné části práce, nedostatek dat a samotná realizace výzkumu.

P1 *„...že jsem narazila nejvíce na svůj osobní problém s výzkumnou prací. V předchozím studiu jsem pracovala s aplikačním typem práce a jsem tedy nepolíbená výzkumnou prací. Problémem bylo tedy hlavně to, že jsem nevěděla, jak mám tuto výzkumnou práci uchopit, co mám dělat, jak to mám dělat, co je správně, pochopila jsem to správně a tak dál bych mohla pokračovat. Ve zkratce bych řekla, že to byl opravdu chaos v mé hlavě.“*

P2 *„...teď už jen sleduji, jak respondenti odpovídají a kolik odpovědí vlastně mám. A zatím je to teda bída.“*

P3 *„...mohou vzniknout různé problémy. Špatně vybraný vzorek, interpretace výsledků, analýza dat. Je jich dost.“*

P4 *„...první problém spatřuji teďka, na začátku realizace. Kdy jsem zvolila téma, které je velmi obtížné provádět v mém současném působišti.“*

P5 *„Určitě.. Já měla problémů, že je nedokážu už spočítat (smích). Víte, bakalářku jsem psala teoretickou, takže jsem s nějakým výzkumem absolutně neměla zkušenosti. Hodně věcí jsem si musela dohledat...“*

P6 „*Asi bych neřekla, že jsem měla nějaké problémy.... Řekla bych, že tím, že s tím mám zkušenost tak je to v pohodě, ale určitě by se nějaký problém našel, kdybych dělala jinou metodu....*“

P7 „*Můj problém byl ten, že jsem špatně pochopila zpracování metody. Takže jsem tu praktickou dělala dvakrát (smích).*“

P8 „*... Ze začátku byl problém s návratností dotazníků, ...*“

6.4.2 Příprava ze strany univerzity

V této kategorii jsme se zabývali nabídkou pro studenty ze strany univerzity v rámci metodologické průpravy a celkovou přípravu na jejich výzkumnou práci. Nabídkou univerzity jsem měla na mysli přednášky, semináře, cvičení nebo zapojení do projektů, které by studentům pomohly lépe pochopit vědeckou činnost a dokázaly zrealizovat jejich výzkumnou práci.

Participant nejvíce zmiňovali přednášky, semináře, cvičení nebo individuální konzultace. Participantka č. 2 měla možnost se zapojit do projektu IGA.

P1 „*...kromě seminářů k předmětům a individuální konzultace s vyučujícími ohledně výzkumů, asi nic extra. Jako oceňuji ochotu během konzultací, že byli vyučující ochotni problematiku vysvětlit a tak.*“

P2 „*...Na bakaláři jsme měli určitě seminář k bakalářské práci.... No a teď na magistrovi jsme měli seminář k diplomové práci...to byl seminář určený pro náš obor, ale i pro prvostupňáky, kteří vlastně ještě neměli žádné zkušenosti s psaním závěrečné práce, tak ty informace jsme ve většině případů už znali a mnohem více bychom je ocenily ještě před psaním bakalářky... Já jsem se účastnila projektu IGA, kde jsem se poprvé setkala s kódováním u rozhovorů, protože u bakalářky jsme taky měla kvantitativní výzkum. Takže jsem si to v rámci projektu mohla vyzkoušet.*“

P3 „*...nabídla metodologickou průpravu, kde mi poskytla základní informace o metodách výzkumu a analýze dat...Přednášky, semináře, cvičení, individuální konzultace.*“

P4 „...Jen přednášky, cvičení, semináře...Ale určitě i nějaké další semináře, publikace. Jsem zastávce toho, že člověk se stejně nejvíc zaučí praxí.“

P5 „...Hmm.. no ty přednášky, seminář a někteří se zapojovali i do nějakých projektů...“

P6 „V 1. ročníku jsme měli, tuším seminář to byl? Možná. Ve 2. ročníku potom více přednášek, ale kdyby to bylo naopak bylo by to podle mě lepší.“

P7 „V obou ročnících jsme měli semináře. V 1. ročníku jsme měli semináře rozděleny podle typu výzkumu, kvalitativní a kvantitativní.“

P8 „Musím říct, že z nabídky jsem byla nadšená. Měli jsme hodně přednášek a seminářů. Hlavně v 1. ročníku... Tady to bylo skvělé. Potom i ve 2. ročníku jsme měli přednášky a semináře a hlavně předmět ohledně tvorby odborných textů mi byl největším přínosem.“

6.4.3 Přínos metodologické průpravy

Byl zjišťován přínos metodologické průpravy pro studenty a jak se získanými znalostmi, dovednostmi a zkušenostmi dokážou naložit a na jejich základě zpracovat a zrealizovat výzkumnou práci.

Tady se odpovědi dělí na půl. Participanti č. 1, 3, 7 a 8 se domnívají, že metodologická průprava ze strany univerzity pro ně byla dostačující. Opačný názor ale mají participantky č. 2, 4, 5 a 6.

P1 „...byly, určitě to byl dobrý základ pro pochopení této problematiky. Určitě bylo potřeba samostudium, protože ne vždy jsem na přednáškách duchem přítomná, protože během jednoho dne, nebo víkendu při dálkovém studiu se to nedá vše pochytit. Ale řekla bych, že základ určitě dobrý, je to hodně o tom individuálním přístupu.“

P2 „...na bakaláři vůbec a teď na magistrovi to bylo sice spousta informací, které jsme už znaly, no...“

P3 *„Přednášky a semináře pro mě přínosné byly. Pomohly mi s realizací mého výzkumu a celkově ve zpracování diplomové práce.“*

P4 *„Záleží jak které, asi jako na každé škole. Mě nejvíce daly cvičení, než samotné přednášky.“*

P5 *„Věřím, že kdybych dávala více pozor, určitě bych teď nebyla tak ztracená... Ale myslím, že to co nám říkali na přednáškách určitě smysl mělo...“*

P6 *„Určitě by byly víc přínosné kdybych se dozvěděla více informací. Víte, měla jsem pocit, že jsem si zopakovala to, co vím. Ale vlastně ani to nebylo na škodu.“*

P7 *„To určitě ano, přednášející byla perfektní. Všechno dobře vysvětleno, podáno, když jsme něco nepochopili tak nám to vysvětlila znovu.“*

P8 *„Určitě ano, jak říkám, byla jsem nadšená z množství výuku v oblasti výzkumu a získané informace mi v mé práci pomohly velmi.“*

6.4.4 Osobní příprava

V poslední kategorii je zaměřena na osobní přípravu studentek. Šlo především o samostatnost, schopnost dohledávat si informace a orientovat se v odborné literatuře, v české i zahraniční.

Z odpovědí je zřejmé, že účastníci mají povědomí o výzkumu, jeho metodologii, zpracování a realizaci. Dále mají i zkušenosti ze zpracování bakalářských prací. Z odpovědí také vyplývá, že studenti musí mít motivaci, pevné úsilí a schopnosti si vyhledávat informace sami.

P1 *„Nechci si nějak fandit, ale nějaké základní povědomí o výzkumné práci tam bylo, ale samozřejmě jsem to pak musela vztáhnout na svoji konkrétní problematiku a dohledat si ještě potřebné informace k tomu, abych ji mohla správně zpracovat.“*

P2 *„...S jedním dotazníkem už zkušenosti mám, a vím, jak ho vyhodnotit, takže to snad bude v pohodě a ke druhému mám postup a věřím, že mi vedoucí když tak poradí.“*

P3 *„Snažila jsem se si zjistit co nejvíce informací o mém typu výzkumu a metodách, které realizuju ve své práci.“*

P4 *„Chce a bude to ještě chtít pevné nervy!“*

P5 *„Osobní příprava.. No. (smích). Asi studium té literatury no. Bez ní by to asi nešlo. Hodně mi pomohlo, že jsem diplomku psala s kamarádkou a hodně jsme si radily a pomáhaly. To šlo potom lépe a i ta motivace byla větší.“*

P6 *„Moje příprava? No. Určitě hledání materiálů, které jsem potřebovala. ...Někdo se na to vykašle, někdo jede jako stroj. A chce to i pevné nervy. To fakt (smích).“*

P7 *„U diplomové práce jsem si zvolila stejnou metodu výzkumu jako u bakalářské, takže jsem byla více v klidu, protože jsem věděla, co dělám.“*

P8 *„Má příprava byla zřejmě dostatečná a dokázala jsem se už trochu v té výzkumné části orientovat.“*

7 ZÁVĚRY VÝZKUMU

Studium odborné literatury a zjištění z výzkumné části předkládané práce přináší náhled na předpoklady studentů pro výzkumnou práci.

V této kapitole se budeme zabývat výzkumnými zjištěními, ke kterým bylo dospěno pomocí realizace výzkumu. Hlavním výzkumným cílem bylo *Analyzovat možnosti studentů z vybraných univerzit na výzkumnou práci*. Výzkumný problém byl stanoven jako *Schopnosti studentů pracovat se získanými znalostmi, vědomostmi a dovednostmi v rámci studia a následně je aplikovat při realizaci výzkumné práce*.

V úvodu práce bylo již popsáno, jak samotné předpoklady můžeme vnímat. Cílem obsahové analýzy bylo *Zjistit, jaké možnosti nabízí studentům vybrané univerzity v rámci metodologické přípravy*.

Zde můžeme uvést, že studenti vybraných univerzit mají dostatek možností, které jim pomohou s přípravou a realizací jejich výzkumné práce. Jde především o přednášky, semináře, cvičení a individuální konzultace v rámci metodologické přípravy ze strany univerzity. Každá univerzita, která byla relevantní pro výzkum, tyto možnosti svým studentům nabídla. V těchto formách výuky šlo především o prohloubení dovedností a znalostí studentů v oblasti metod pedagogického výzkumu, s kvantitativním i kvalitativním zaměřením, a využití těchto dovedností a znalostí při psaní diplomové práce. V rámci přednášek byly studentům předloženy informace o vědě a výzkumu, metodách, formách, zpracování, analýze dat, a dalším aspektům týkajících se metodologické přípravy. Studentům bylo nabídnuto i zapojení do různých projektů v oblasti vědy a výzkumu, které podporují Státní grantové agentury na univerzitních pracovištích. Této možnosti však využil jen participant č. 2. Tato skutečnost vyplynula z realizovaného interview.

Na stanovenou výzkumnou otázku *Jaké předměty jsou ve studijních programech zaměřeny na metodologickou přípravu studentů?*, také dokážeme odpovědět. Na Univerzitě Tomáše Bati to jsou předměty Metodologie přípravy výzkumného a inovativního projektu, Akademické psaní, Diplomový seminář a Prezentace výzkumných zjištění k DP. Univerzita Palackého v Olomouci nabízí studentům předměty Metodologie věd o výchově, Seminář k diplomové práci, Diplomová práce s praxí, Vědecko-výzkumné aktivity 1 a Vědecko-výzkumné aktivity 2. Masarykova univerzita v Brně své studenty připravuje v předmětech Pedagogický výzkum a jeho metodologie, Diplomová práce – Projekt a Diplomová práce. Metodologická příprava studentů Univerzity Karlovy v Praze je realizována v předmětech Pedagogický výzkum a metodologie, Odborné texty a DP, Seminář ke zpracování DP a

Zpracování diplomové práce. Studentům studijního programu Pedagogika předškolního věku se zaměřením na děti se speciálními potřebami na UHK je metodologická průprava předávána v předmětech Metodologie společenských věd, Diplomová práce 1 a Diplomová práce 2. Na stejné univerzitě, však ve studijním oboru Pedagogika předškolního věku jsou studentům nabídnuty předměty Základy metodologie společenských věd, Diplomová práce 1 a Diplomová práce 2. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích svým studentům nabízí předměty Základy kvantitativního výzkumu, Základy kvalitativního výzkumu, Seminář k diplomové práci I a Seminář k diplomové práci II. Poslední univerzita, Technická univerzita v Liberci, své studenty v rámci metodologické průpravy připravuje v předmětech Metodologie pedagogického výzkumu 1, Projekt diplomová práce 1, Statistika ve společenskovědním výzkumu 1, Metodologie pedagogického výzkumu 2, Projekt diplomová práce 2, Statistika ve společenskovědním výzkumu 2 a Zásady tvorby odborného pedagogického textu.

První dílčí otázka zněla, *Jaké možnosti poskytuje univerzita studentům v rámci metodologické průpravy?* Mezi tyto možnosti patří přednášky, semináře, cvičení, individuální konzultace a zapojení do různých projektů v rámci vědecké činnosti. Druhá dílčí výzkumná otázka zněla: *Jsou studenti vybraných univerzit připraveni na výzkumnou práci?* Na základě zrealizovaných interview s vybranými studentkami a z nich získaných informací, a také z informací z analýzy studijních plánů, dochází ke zjištění, že studenti jsou na výzkumnou práci připraveni. Každá univerzita nabídla svým studentům několik možností v rámci metodologické průpravy, aby výukou prohloubila znalosti, vědomosti a dovednosti, které studentům pomohou v úspěšné přípravě a samotné realizaci výzkumné práce. Do odpovědi na tuto otázku také vstupují samotné předpoklady studentů. Je jen na nich, jak s nabytými zkušenostmi ze studia naloží, jak velké bude jejich úsilí a jak velká je jejich motivace a snaha o úspěšné zrealizování výzkumné práce. Každá z vybraných univerzit má špičkové vědecké vybavení a jistě dokáže svým studentům podat pomocnou ruku v začínající dráze výzkumníka.

8 DISKUSE

Je na místě vyzdvihnout výzkum, který byl realizován na Slovensku. Informace o zmíněném výzkumu nabízí článek, který najdeme v odborném časopisu *Orbis Scholae*, Z. Daniškové s názvem *Učit písať študenta vysokej školy? Potenciál kurzu akademického písania*, ve kterém se autorka zabývá psaním akademických prací. Danišková zde popisuje důležitost kurzu psaní akademických textů na vysokých školách (Danišková, 2014). Na tento podnět pružně zareagovala Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně a nabídla studentům předmět *Akademické psaní*. Cílem tohoto předmětu je vedení studentů ke zpracování analýzy odborného textu. Studenti jsou seznámeni s odbornými texty tak, že jsou schopni nové znalosti aplikovat v psaní své práce (*Sylabus předmětu USP: NK4AP - 2022, 2021*). Z vlastní zkušenosti mohu jen potvrdit, že absolvování tohoto předmětu bylo velmi přínosné a přineslo mi spoustu nových informací o psaní odborného textu. Univerzita Palackého v Olomouci nabízí studentům *Seminář k diplomové práci*, který se váže na zadání diplomové práce studentů a měl by jim také objasnit postup a celkové zpracování práce. Masarykova univerzita v Brně se studenty individuálně konzultuje psaní diplomové práce a věřím, že i tento postup je pro studenty velmi přínosný. Univerzita Karlova v Praze do své nabídky předmětů zařadila 2 semináře: *Seminář ke zpracování DP* a *Odborné texty a DP*. V nich je studentům poskytována maximální pomoc, podpora, informace a znalosti, jak zpracovat a realizovat výzkumnou práci. UHK svým studentům také nabízí předmět *Diplomová práce 1* a *Diplomová práce 2* a formou přednášek poskytují studentům informace, které studentům pomáhají se psaním diplomové práce. Ani v Českých Budějovicích nejsou studenti Jihočeské univerzity ochuceni o *Seminář k diplomové práci I* a *Seminář k diplomové práci II*, které jim jistě přináší informace nápomocné při realizaci diplomové práce. Za zmínku jistě patří i seminář *Technické univerzity v Liberci* s názvem *Zásady tvorby odborného pedagogického textu*, který studenty přímo vede k vlastní tvorbě odborných pedagogických textů. V interview participanti zmínili několik problémů, se kterými se setkali během psaní diplomové práce. Je však zřejmé, že nabízené předměty a podpora vedoucích prací je vždy navedla na správnou cestu a jejich realizace diplomové práce bude úspěšná. Univerzity by měly tyto předměty nabízet svým studentům i v dalších akademických letech a podpořit tak jejich začínající výzkumnou dráhu.

Za zmínku také stojí diplomová práce Ivony Bařinkové s názvem *Názory studentů pedagogických studijních programů na výuku metodologie výzkumu*. Autorka práce zjišťovala názory studentů na předmět metodologie výzkumu. Ve výsledcích svého

výzkumu popisuje náročnost předmětu pro studenty ve srovnání s jinými předměty. Dále zmiňuje kvalitu a přínos výuky, a zda studenti využijí získané vědomosti a informace v rámci metodologické přípravy v budoucnosti (Bařinková, 2020).

Je až překvapující, že existuje tak velké množství odborných článků a literatury, která se zabývá výzkumnou činností studentů. Sama jsem v roli začínajícího výzkumníka a studium literatury mi velmi pomohlo. Především kniha *Začínající výzkumník: (od magistra k postdoktorandovi)* od A. Wiegerové (2013). Autorka v ní popisuje, že právě univerzita je první půdou pro studenty, na které mohou začít s dráhou výzkumníka. A je to právě diplomová práce, ve které se studenti často poprvé setkávají s výzkumnou prací.

I přes množství literatury a článků se zdá být téma Předpoklady studentů učitelství pro výzkumnou práci novým. Můžeme se domnívat, že téma je velmi nosné a nabízí dalším předkladatelům diplomové práce na toto téma široké spektrum pohledů, dle kterých toto téma mohou uchopit. Studentů učitelství je v České republice velké množství a je jen na nich, na které konkrétní studenty se zaměří.

Zajímavé může být i zpracování kvantitativního designu výzkumu, realizovaného formou dotazníkového šetření, zaměřeného přímo na osobnostní složky studentů, které autorka předkládané práce vnímá jako součást předpokladů.

9 DOPORUČENÍ PRO PRAXI

V této kapitole jsou uvedeny doporučení pro každou univerzitu, která byla relevantní pro výzkum. Doporučení vycházejí ze zjištěných informací z obsahové analýzy.

9.1 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně nabízí studentům jako jediná nejrozsáhlejší výuku cizího jazyka. Výuka je realizována ve všech semestrech po celou dobu studia. Od 1. ročníku letního semestru se zvýšil počet kreditů za úspěšné absolvování předmětu z 2 na 3. Jako studentce této univerzity se mi navýšení kreditů zdá adekvátní vzhledem k náročnosti předmětu. Ovšem témata výuky by mohly být více zaměřeny na předškolní pedagogiku. Učebnice, používané při výuce, bohužel tyto témata nenabízejí. Témata zaměřená k předškolní pedagogice by studenti jistě více ocenili při využití znalostí v praxi.

Literatura u předmětu k metodologické přípravě studentů je rozdělena na doporučenou a základní a je uvedena v jednotné citační normě. Kladně hodnotím přidání předmětu *Akademické psaní*, které je studentům velmi prospěšné při psaní diplomové práce.

Ve 2. ročníku v zimním semestru byl studentům v povinně volitelných předmětech nabídnut předmět *Statistické metody zpracování dat*, který může studentům přinést nové informace a pomoc při realizaci jejich výzkumné práce.

9.2 Univerzita Palackého v Olomouci

Předmět *Metodologie věd o výchově* je zaměřen na současný vývoj pedagogiky jako vědy. Témata přednášek jsou specifikována k vědě a výzkumu a dokáží studenty adekvátně připravit na výzkumnou práci. Literatura je v jednotné formě, obsahuje však jen 4 tituly. Po prostudování témat, kterým se vyučující v tomto předmětu zabývá, může být doporučeno přidání dalších titulů odborné literatury.

U předmětů *Seminář k diplomové práci* a *Diplomová práce s praxí* není specifikován obsah předmětu, studijní aktivity ani metody výuky. V literatuře je však uveden dostatečný počet titulů odborné literatury.

Obsah předmětu, studijní aktivity a metody výuky u předmětů *Vědecko-výzkumné aktivity 1* a *Vědecko-výzkumné aktivity 2* byly konzultovány s vyučující těchto předmětů, poněvadž některé informace nebylo možné dohledat ve studijních plánech.

Nabídka výuky cizího jazyka neobsahuje pouze anglický jazyk, ale i jazyk ruský. Tuto výuku zabezpečují předměty *Komunikativní kompetence učitele MŠ v angličtině* a *Komunikativní*

kompetence učitele v MŠ v RJ. Po prostudování studijních plánů těchto dvou předmětů může být kladně ohodnocen výběr témat. Tyto témata jsou zaměřena k předškolní pedagogice a dávají studentům možnost nabyté znalosti a vědomosti použít v praxi.

9.3 Masarykova univerzita v Brně

Ve studijním plánu předmětu *Pedagogický výzkum a metodologie* jsou v literatuře uvedeny 4 knihy, z toho nejstarší titul je z roku 1999 a nejnovější z roku 2016. Jako doporučení může být uvedeno větší promyšlení seznamu odborných knih zaměřených na metodologickou přípravu. Literatura o vědě a výzkumu je bohatá a existují knihy, které jsou aktuálnější a studentům by byly při studiu a realizaci diplomové práce prospěšné. U předmětů *Diplomová práce* a *Diplomová práce – Projekt* jsou uváděny pouze 3 knihy v literatuře a jsou totožné. Literatura je však přehledná, v jednotné formě.

Kladné hodnocení patří zařazení výuky cizího jazyka, která je realizována v předmětech *Angličtina pro pedagogy v mateřských školách C* a *Angličtina pro pedagogy v mateřských školách D*.

9.4 Univerzita Karlova v Praze

Podle anotace předmětu *Pedagogický výzkum a metodologie* docházíme k závěru, že studenti mají komplexní přehled o výzkumu a jeho možnostech zpracování. Náplň předmětu je velmi bohatá a studentům umožní znalosti pro realizaci jejich výzkumné práce.

Dále můžeme ocenit, že literatura pro metodologickou přípravu je přehledná, v jednotné citační formě, rozdělena na základní a doporučenou. Nejstarší doporučené tituly jsou z roku 1997 a 1998. Tyto knihy bych doporučila vyměnit za novější.

Ve studijním plánu není uveden žádný cizí jazyk. Dle názoru předkladatelky práce je výuka cizího jazyka na této úrovni vzdělávání důležitá a studentům by byla jistě prospěšná při orientaci v zahraniční literatuře. Jediný předmět, který je vyučován v anglickém jazyce je *Authory in Education*. Tento předmět je povinně volitelný a pro studenty to znamená, že jej nemusí absolvovat.

9.5 Univerzita Hradec Králové

U studijního programu s názvem *Pedagogika předškolního věku* se zaměřením na děti se speciálními potřebami je studentům v rámci metodologické přípravy nabízen předmět s názvem *Metodologie společenských věd*. Dle sylabu předmětu jsou studenti v rámci tohoto předmětu seznámeni se základní metodologickou terminologií, s designy výzkumu, jejich

metodami a způsoby zpracování. To vše s ohledem na zaměření oboru, tedy na děti se speciálními potřebami. Literatura je velmi přehledná, v jednotné citační formě. Nejstarší titul odborné literatury je z roku 2000, nejnovější z roku 2012.

Výuku cizího jazyka zajišťují předměty *Comparative education* a *Odborná angličtina*. Syllabus prvního předmětu je napsán v angličtině a jeho cílem poskytnutí studentům obecného přehledu o problematice se zaměřením na vzdělávání v raném dětství. Dále je zaměřen i na školskou legislativu a srovnávací studie, např. PISA nebo TIMSS. Cílem druhého předmětu je, aby studenti dokázali číst a porozumět odborným textům a dokázali o odborných tématech hovořit v rámci jazykové úrovně, do které patří, tedy úrovně B2.

Kladně ohodnoceno je zařazení předmětu Odborná angličtina, a to z důvodu, že studentům přináší znalosti, dovednosti, informace a pomoc při orientaci v odborných zahraničních textech.

U studijního programu Pedagogika předškolního věku je studentům nabízen seminář s názvem *Základy metodologie společenských věd*. Tento seminář navazuje na kurz, který studenti absolvovali v bakalářském studiu. Prohlubuje znalosti studentů v rámci metodologické přípravy. Literatura je rozdělena na Základní, Rozšiřující a Doporučenou. Je přehledná a v jednotné citační formě. Nejstarší titul je z roku 2000, nejnovější z roku 2012.

Studijní program Pedagogika předškolního věku se zaměřením na děti se speciálními potřebami svým studentům výuku cizího jazyka nabízí, avšak studijní program Pedagogika předškolního věku nikoli.

9.6 Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Jihočeská univerzita nabízí svým studentům celkově 4 semináře, které jsou zaměřené na metodologickou přípravu. 2 jsou realizovány v 1. ročníku studia a zbývající 2 ve 2. ročníku. Témata těchto seminářů jsou opět adekvátně zaměřeny na oblast vědy a výzkumu.

Seminář k diplomové práci II obsahuje pouze 3 tituly odborné literatury, *Seminář k diplomové práci I* o jeden více, tedy 4. Můžeme se domnívat, že i když jsou tituly vhodně zvoleny k tématu semináře, mohla by být studentům nabídnuta širší škála doporučené literatury. U předmětu *Základy kvalitativního výzkumu* je uvedeno 6 titulů a u předmětu *Základy kvantitativního výzkumu* 9 titulů odborné literatury.

Velmi vhodné a přínosné je zařazení předmětu *Studium odborných zahraničních textů*, který mohou studenti dle svého výběru absolvovat v anglickém, francouzském nebo německém

jazyce. Cílem tohoto předmětu je naučit studenty pracovat s odbornými texty v jazyce, který si zvolí a vedou k prohloubení schopností studentů publikovat odborný text.

9.7 Technická univerzita v Liberci

Technická univerzita v Liberci nabízí svým studentům v 1. ročníku studia v rámci metodologické přípravy 5 předmětů, které jsou realizovány formou přednášky nebo semináře. Ve 2. ročníku studia poté nabízí 2 předměty.

Můžeme kladně ohodnotit předmět, který studenti absolvují ve 2. ročníku, *Zásady tvorby odborného pedagogického textu*. V rámci tohoto předmětu jsou studenti seznámeni se základními druhy odborných pedagogických textů, učí se analyzovat jejich strukturu a výstavbu a následně vede studenty k tvorbě vlastních odborných textů. Studentům také předává informace a znalosti o citační formě. Předkladatelka práce je toho názoru, že získané informace, vědomosti, dovednosti a znalosti z toho předmětu studentům pomohou při psaní diplomové práce.

Zařazení výuky cizího jazyka můžeme také vnímat jako přínosné. Studenti si mohou vybrat mezi anglickým a německým jazykem. Své komunikační znalosti a dovednosti pak dále mohou rozšiřovat v rámci předmětů *Odborný anglický jazyk* a *Odborný německý jazyk*. Jediné úskalí, které obnáší předmět *Odborný anglický jazyk* je, že pokud se na předmět zapíše méně než 5 studentů prezenčního studia, nebude předmět otevřen. V tomto případě je toto opatření naprosto pochopitelné. Studenti prezenčního studia však mají možnost tento předmět absolvovat se studenty kombinovaného studia nebo předmět splní jindy. Tyto možnosti můžeme taktéž vnímat jako velmi pozitivní.

ZÁVĚR

Teoretická část práce se věnovala teoretickým východiskům vědy, výzkumu a inovací. Obsahuje informace o podpoře výzkumné činnosti v rámci výzkumných projektů a činností, které plně podporují univerzity na jejich výzkumných pracovištích, ale také státní grantové agentury. Dále byla věnována pozornost i pedagogickému výzkumu a jeho historii. Zmíněny byly také výzkumy v oblasti předškolní pedagogiky a výzkumy, které podporují studenty učitelství ve výzkumné práci, realizované v České republice, ale i na Slovensku.

Cílem diplomové práce bylo analyzovat možnosti studentů z vybraných univerzit pro výzkumnou práci. Obsahová analýza studijních materiálů relevantních studijních programů ukázala, jaké možnosti poskytují jednotlivé univerzity svým studentům v rámci metodologické průpravy, především předměty s výukou zaměřenou na vědu a výzkum. Analýza byla zpracována na podkladech sylabů předmětů, studijních plánů a webových stránek jednotlivých univerzit.

Prostudování studijních plánů přináší i překvapující zjištění. Konkrétně o nabídce a výuce cizího jazyka. Výuka cizího jazyka může být pro studenty důležitá a může jim pomoci v orientaci v zahraniční literatuře. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně nabízí svým studentům předmět *Odborná komunikace v cizím jazyce I–IV* po celou dobu studia, tzn., výuka probíhá ve všech semestrech. Naopak Univerzita Karlova v Praze výuku cizích jazyků nenabízí vůbec.

Z interview s osmi studenty vybraných univerzit vznikly při otevřeném kódování čtyři kategorie, na které bylo pomocí odpovědí z rozhovorů odpovězeno. Studenti se domnívají, že jsou na výzkumnou práci připraveni a v rozhovorech uvedli, jaké možnosti jim univerzity nabídly a jaká byla jejich osobní příprava na role začínajícího výzkumníka.

Téma předpokladů studentů je málo probádáno a bylo by jistě přínosné toto téma více zkoumat. Samotné předpoklady studentů budou v budoucnosti ovlivňovány mnoha faktory a další výsledky mohou být zajímavé. Tato práce a časová omezenost, kterou obnáší obsahová analýza, přináší pouhý náhled do této oblasti problematiky.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. Bařinková, I. (2020). *Názory studentů pedagogických studijních programů na výuku metodologie výzkumu* [Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta humanitních studií, Ústav pedagogických věd]. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. <http://hdl.handle.net/10563/48193>
2. Burkovičová, R. (2011). Nástin vzdělávání předškolních pedagogů v současnosti. *Magistr: Aplikace pro ředitele mateřských škol*, 14-17.
3. *Celouniverzitní pracoviště: Oddělení vědy a transferu*. (2023). Retrieved August 5, 2023, from <https://www.uhk.cz/cs/univerzita-hradec-kralove/uhk/celouniverzitni-pracoviste/oddeleni-vedy-a-transferu-znalosti>
4. *Celoškolské doktorské studijní programy: Interní grantová agentura*. (2023). Retrieved July 28, 2023, dostupné z <https://www.utb.cz/veda-a-vyzkum/ph-d-studium/celoskolske-doktorske-studijni-programy/interni-grantova-agentura/>
5. *Centrum výzkumu FHS: O nás*. (2023). Retrieved March 28, 2023, dostupné z <https://fhs.utb.cz/o-fakulte/zakladni-informace/ustavy/centrum-vyzkumu-fhs/o-nas/>
6. Česká asociace pedagogického výzkumu. (2020). *Stručně o ČAPV*. Česká asociace pedagogického výzkumu. Retrieved September 13, 2020, dostupné z www.cavp.cz
7. Danišková, Z. (2014). Učit píšat' študenta vysokej školy?: potenciál kurzu akademického písania. *Orbis scholae*, 8(1), 129–143.
8. *Deník veřejné správy: Obce a výzkumné instituce*. (2023). Retrieved July 27, 2023, dostupné z <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6752743>
9. Doležalová, J. (2015). Strategie porozumění textu a studenti učitelství. *Orbis Scholae*, 9(3), 111–124
10. *Grantová agentura České republiky: O GA ČR*. (2023). Retrieved July 28, 2023, dostupné z <https://gacr.cz/o-ga-cr/o-nas/>
11. *Grantová agentura České republiky: SKUPINY GRANTOVÝCH PROJEKTŮ*. (2023). Retrieved July 28, 2023, dostupné z <https://gacr.cz/zakladni-informace/>
12. Hendl, J., & Remr, J. (2017). *Metody výzkumu a evaluace*. Portál.
13. *Historie: Historie Univerzity Karlovy v Praze*. (2023). Retrieved March 28, 2023, dostupné z <https://cuni.cz/UK-103.html>

14. *Historie univerzity: Stručná historie UTB.* (2023). Retrieved March 28, 2023, dostupné z <https://www.utb.cz/univerzita/o-univerzite/zakladni-informace/historie-univerzity/>
15. Hustáková, V.: *Kudy k řeči. S Martinem Heideggerem k tématu řeči.* Magisterská práce, Praha: FHS UK, 2016
16. *Informace o předmětu: Diplomová práce.* (2021). Retrieved April 1, 2023, dostupné z https://is.muni.cz/predmet/ped/YPP_DP
17. *Informace o předmětu: Diplomová práce - Projekt.* (2021). Retrieved April 1, 2023, dostupné z https://is.muni.cz/predmet/ped/YPP_DPp
18. *Informace o předmětu: Pedagogický výzkum a jeho metodologie.* (2021). Retrieved April 1, 2023, dostupné z <https://is.muni.cz/predmet/ped/YPPp04>
19. Janík, T. (2010). Stav a výhledy českého pedagogického výzkumu. *Pedagogická orientace*, 20(2), 5-22.
20. Kaščák, O., Pupala, B., & Zápotočná, O. (2015). Predškolská a elementárna pedagogika a jej medzinárodná akceptácia: portrét jednej slovenskej slabosti. *Orbis scholae*, 9(1), 119–138
21. *Katalog předmětů: Angličtina pro pedagogy v mateřských školách C.* (2023). Retrieved April 1, 2023, dostupné z <https://is.muni.cz/predmet/1441/YJVp01?lang=cs>
22. *Katalog předmětů: Angličtina pro pedagogy v mateřských školách D.* (2023). Retrieved April 1, 2023, dostupné z <https://is.muni.cz/predmet/1441/YJVp02?lang=cs>
23. *Katedra primární a preprimární pedagogiky: Magister.* (2020). Univerzita Palackého v Olomouci. Retrieved September 18, 2020, dostupné z <http://kpv.upol.cz/magister.php>
24. Kočvarová, I., Soukup, P. (2018). Výuka kvantitativní analýzy dat jako součást metodologie výzkumu v pedagogických studijních programech veřejných škol v ČR. *Orbis scholae*, 12(3), 127–145.
25. Kropáčková, J., & Janík, T. (2014). Předškolní pedagogika–etablování oboru. *Pedagogická orientace*, 24(4), 465-467.

26. Kroufek, R. (2016). Environmentální výzkumná témata v závěrečných pracích studentů učitelství pro mateřské školy na PF UJEP–trendy, překážky, výsledky. *Trendy a perspektivy předškolního vzdělávání (52–57)*. Ústí nad Labem: PF UJEP.
27. Molnár, Z. Úvod do základů vědecké práce. [online]. 2010. [cit. 12. 04. 2023].
28. *Oddělení vědy a transferu: GAMA 2*. (2023). Retrieved August 5, 2023, dostupné z <https://www.uhk.cz/cs/univerzita-hradec-kralove/uhk/celouniverzitni-pracoviste/oddeleni-vedy-a-transferu-znalosti/gama-2>
29. *O univerzitě: Historie Masarykovy univerzity*. (2023). Retrieved March 28, 2023, dostupné z <https://www.muni.cz/o-univerzite/historie-univerzity>
30. *Pedagogická fakulta (PF JU): O nás*. (2023, June 19). Retrieved August 5, 2023, dostupné z <https://www.vysokeskoly.cz/katalog-vs/jihoceska-univerzita-v-ceskych-budejovicich/pedagogicka-fakulta/55#/q/focus-none%7Cstudytype-magisterske-navazujici%7Cstudyform-none%7Csearch-P%25%99ed%25%A1koln%23%AD%20pedagogika>
31. *Pedagogika předškolního věku: Prezenční, plný plán*. (2021). Retrieved April 1, 2023, dostupné z https://pedf.cuni.cz/PEDF-2627-version1-n_ppp_gr_2022a.pdf
32. Piazzová, I. (2023). Dítě s poruchou sociálního a emočního vývoje v předškolním zařízení.
33. Poláchová Vaš'átková, J., & Tůma, F. (Eds.). (2022). *Inspirace pro výzkum: nahlédnutí do metodologie pedagogiky*. MSD.
34. *PORTÁL IS/STAG: Vizualizace studijního plánu: Pedagogika předškolního věku*. (2021). Retrieved August 5, 2023, dostupné z https://stag.uhk.cz/portal/studium/prohlizeni.html?pc_pagenavigationalstate=AAA_AAQAGMjI3NTA0EwEAAAABAAhzdGF0ZUtleQAAAAEAFC05MjIzMzcyMDM2ODU0Nzc0OTQ0AAAAAA**#prohlizeniSearchResult
35. *PORTÁL IS/STAG: Vizualizace studijního plánu: Speciální pedagogika*. (2021). Retrieved August 5, 2023, dostupné z https://wstag.jcu.cz/portal/studium/prohlizeni.html?pc_pagenavigationalstate=AAA_AAQAGMjMxOTY4EwEAAAABAAhzdGF0ZUtleQAAAAEAFC05MjIzMzcyMDM2ODU0Nzc0NDE4AAAAAA**#prohlizeniSearchResult

36. *PORTÁL IS/STAG: Vizualizace studijního plánu: Vychovatelství*. (2021). Retrieved August 5, 2023, dostupné z https://stag.tul.cz/portal/studium/prohlizeni.html?pc_pagenavigationalstate=AAAAAQAGMjI4Nzc3EwEAAAABAahzdGF0ZUtleQAAAAEAFC05MjIzMzcyMDM2ODU0Nzc1MzE0AAAAAA**#prohlizeniSearchResult
37. Průcha, J. (Ed.). (2009). *Pedagogická encyklopedie*. Portál.
38. Průcha, J., & Veteška, J. (2014). *Andragogický slovník* (2., aktualiz. a rozš. vyd). Grada.
39. Průcha, J., Walterová, E., & Mareš, J. (2013). *Pedagogický slovník* (7., aktualiz. a rozš. vyd). Portál.
40. *Průvodce systémem státní podpory výzkumu a vývoje v České republice*. (2022) (Vol. 2022). COMTES FHS a.s. a ČSNMT - Česká společnost pro nové materiály a technologie, v rámci edice Ing. Tasilo Prnky, DrSc.
41. *Předměty: Odborné texty a DP*. (2021). Retrieved April 1, 2023, dostupné z <https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?do=predmet&skr=2017&kod=OPN01N112A>
42. *Předměty: Pedagogický výzkum a metodologie*. (2021). Retrieved April 1, 2023, dostupné z <https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?do=predmet&skr=2017&kod=OPN01N105A>
43. Řehák, D., & Šenovský, P. (2013). *Průvodce vědou a výzkumem (nejen) pro studenty doktorského studia*. Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava.
44. Sochůrek, J., & Sluková, K. (2013). *Stručný úvod do základů metodologie*. Technická univerzita v Liberci.
45. Splavcová, H. (2020). *Podkladová studie k revizím rámcových vzdělávacích programů: předškolní vzdělávání*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání.
46. *Studenti: Studijní plány - Karolinka*. (2023). Retrieved March 28, 2023, dostupné z <https://pedf.cuni.cz/PEDF-216.html>
47. *Studijní programy a katalog předmětů: Informace o studijním předmětu*. Retrieved March 28, 2023, dostupné z <https://stag.upol.cz/ects/plan/46406?lang=cs>

48. *Studijní programy a katalog předmětů: Komunikativní kompetence učitele v MŠ v angličtině.* (2023). Retrieved April 1, 2023, dostupné z <https://stag.upol.cz/ects/predmet/KAJ/KUMA@?lang=cs&rocnik=1>
49. *Studijní programy a katalog předmětů: Komunikativní kompetence učitele v MŠ v RJ.* (2023). Retrieved April 1, 2023, dostupné z <https://stag.upol.cz/ects/predmet/KAJ/KUMA@?lang=cs&rocnik=1>
50. *Studijní programy a katalog předmětů: Diplomová práce s praxí.* (2021). Retrieved April 1, 2023, dostupné z <https://stag.upol.cz/ects/predmet/KPV/KDPP@?lang=cs&rocnik=2>
51. *Studijní programy a katalog předmětů: Metodologie věd o výchově.* (2021). Retrieved April 1, 2023, dostupné z <https://stag.upol.cz/ects/predmet/KPV/KMET@?lang=cs&rocnik=2>
52. *Studijní programy a katalog předmětů: Seminář k diplomové práci.* (2021). Retrieved April 1, 2023, dostupné z <https://stag.upol.cz/ects/predmet/KPV/KDPS@?lang=cs&rocnik=1>
53. *Studijní programy a katalog předmětů: Vědecko-výzkumné aktivity 1.* (2021). Retrieved April 1, 2023, dostupné z <https://stag.upol.cz/ects/predmet/KPV/KVY1@?lang=cs>
54. *Studijní programy a katalog předmětů: Vědecko-výzkumné aktivity 2.* (2021). Retrieved April 1, 2023, dostupné z <https://stag.upol.cz/ects/predmet/KPV/KVY2@?lang=cs>
55. *Sylabus nebo nostrifikace? Několik pojmů, bez kterých se během studia neobejdete.* (2017). Retrieved March 27, 2023, dostupné z <https://www.studenta.cz/work/studium/sylabus-nebo-nostrifikace-nekolik-pojmu-bez-kterych-se-behem/r~st:article:2948/>
56. *Sylabus předmětu USP: NK1ME.* (2021). Retrieved April 1, 2023, dostupné z <https://stag.utb.cz/portal/studium/moje-studium/graficky-predzapis.html>
57. *Sylabus předmětu USP: NK3DS - 2022.* (2021). Retrieved April 1, 2023, dostupné z <https://stag.utb.cz/portal/studium/moje-studium/graficky-predzapis.html>
58. *Sylabus předmětu USP: NK4AP - 2022.* (2021). Retrieved April 1, 2023, dostupné z <https://stag.utb.cz/portal/studium/moje-studium/graficky-predzapis.html>

59. Syslová, Z., & Najvarová, V. (2012). Předškolní vzdělávání v České republice pohledem pedagogického výzkumu. *Pedagogická orientace*, 22(4).
60. Syslová, Z., & Najvarová, V. (2021). Přehledová studie výzkumů předškolního vzdělávání v České republice v letech 2011-2020. *Pedagogika*, 71(3), 483-504.
61. Šedřová, K., Švaříček, R., Sedláček, M., & Šalamounová, Z. (2016). *Jak se učitelé učí: cestou profesního rozvoje k dialogickému vyučování*. Brno: Masarykova univerzita.
62. *Technologická agentura České republiky: Programy a výzvy*. (2023). Retrieved July 28, 2023, dostupné z <https://www.tacr.cz/programy-a-souteze/programy/>
63. *Univerzita: Historie a fakulty*. (2023). Retrieved August 5, 2023, dostupné z <https://www.tul.cz/univerzita/>
64. *Univerzita Hradec Králové: O univerzitě*. (2023). Retrieved August 5, 2023, dostupné z <https://www.uhk.cz/cs/univerzita-hradec-kralove/uhk/o-univerzite>
65. *Univerzita: Věda a výzkum*. (2023). Retrieved August 5, 2023, dostupné z <https://www.tul.cz/univerzita/>
66. *Univerzita: Základní informace*. (2023). Retrieved March 28, 2023, dostupné z <https://www.upol.cz/univerzita/zakladni-informace/#c619>
67. Vašková, J. (2021). *Předpoklady studentů učitelství pro výzkumnou práci* [Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta humanitních studií, Ústav školní pedagogiky]. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. <http://hdl.handle.net/10563/47765>
68. *Věda a výzkum: Věda a výzkum na UK*. (2023). Retrieved March 28, 2023, dostupné z <https://cuni.cz/UK-12243.html>
69. *Věda a výzkum: Vědecké granty*. (2022). Retrieved August 5, 2023, dostupné z <https://www.pf.jcu.cz/cz/veda-a-vyzkum/vedecke-granty>
70. *Věda a výzkum: Vědecko-výzkumná činnost*. (2023). Retrieved March 28, 2023, dostupné z <https://www.utb.cz/veda-a-vyzkum/vedecko-vyzkumna-cinnost/>
71. *Vizualizace studia: Vizualizace studentova studia*. (2021). Retrieved April 6, 2023, dostupné z <https://stag.utb.cz/portal/studium/moje-studium/vizualizace.html>
72. *Vysvětlení pojmů*. (2023). Retrieved March 27, 2023, dostupné z <https://www.muni.cz/uchazeci/pojmy>

73. *Výzkum na MU: Náš výzkum.* (2023). Retrieved March 28, 2023, dostupné z <https://www.muni.cz/vyzkum>
74. Wiegerová, A. (2013). *Začínající výzkumník: (od magistra k postdoktorandovi).* Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.
75. *Zákon č.111/1998 Sb., o vysokých školách.* (2023 20). *Zákony pro lidi.* Retrieved March 24, 2023, dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-111#cast4>
76. *Zákony pro lidi: Nařízení vlády č. 397/2009 Sb. Nařízení vlády o informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.* (2023 20). Retrieved July 27, 2023, dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-397#p3>
77. *Zákony pro lidi: Zákon č. 341/2005 Sb. o veřejných výzkumných institucích.* (2023 20). Retrieved July 27, 2023, dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-341#cast5>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AERES	Agence d'évaluation de la recherche et de l'enseignement supérieur
aj.	a jiné
a kol.	a kolektiv
ANVUR	Agenzia Nazionale di Valutazione del sistema Universitario e della Ricerca
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
AR	akademický rok
AV ČR	Akademie věd České republiky
Bc.	titul „bakalář“
CPV	Centrum pedagogického výzkumu
CSVŠ	Centrum pro studium vysokého školství
ČAS	Česká andragogická společnost
ČAPV	Česká asociace pedagogického výzkumu
ČPdS	Česká pedagogická společnost
ČR	Česká republika
ČŠI	Česká školní inspekce
EU	Evropská unie
FF MU	Filozofická fakulta Masarykovy univerzity
FHS	Fakulta humanitních studií
GDPR	General Data Protection Regulation – Ochrana osobních údajů
IGA	Interní grantová agentura
IPPP	Institut pedagogicko-psychologického poradenství
JU	Jihočeská univerzita
k. v.	kvalitativní výzkum
Kombi.	Kombinovaná (forma studia)

LS	letní semestr
MU	Masarykova univerzita
Mgr.	titul „magistr“
mld	miliarda
např.	například
NÚOV	Národní ústav odborného vzdělávání
NMgr.	Navazující magisterské studium
OECD	Organization for Economic Co-operation and Development – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
P1	participant 1
P2	participant 2
P3	participant 3
P4	participant 4
P5	participant 5
P6	participant 6
P7	participant 7
P8	participant 8
PedF	pedagogická fakulta
Prez.	Prezenční (forma studia)
RVP PV	Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
SO	studijní obor
SP	studijní program
tj.	to je
TUL	Technická univerzita Liberec
UHK	Univerzita Hradec Králové
UK	Univerzita Karlova

UPOL	Univerzita Palackého v Olomouci
UTB	Univerzita Tomáše Bati
ÚIV	Ústav pro informace ve vzdělávání
ÚPV	Ústav pedagogických věd
ÚVRV	Ústav výzkumu a rozvoje vzdělávání
VÚP	Výzkumný ústav pedagogický
ZS	zimní semestr

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Schéma vzniklých kategorií	60
--	----

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Přehled univerzit s relevantními studijními programy	44
Tabulka 2 Název studijního programu/oboru, forma a délka studia vybraných univerzit v AR 2021/2022	45
Tabulka 3 Název studijního programu/oboru, forma a délka studia vybraných univerzit v AR 2022/2023	46
Tabulka 4 Předměty metodologické průpravy - UTB	48
Tabulka 5 Předměty metodologické průpravy - UPOL	48
Tabulka 6 Předměty metodologické průpravy - MU	49
Tabulka 7 Předměty metodologické průpravy - UK	49
Tabulka 8 Předměty metodologické průpravy - UHK	49
Tabulka 9 Předměty metodologické průpravy - UHK	50
Tabulka 10 Předměty metodologické průpravy - JU	50
Tabulka 11 Předměty metodologické průpravy - TUL	51
Tabulka 12 Předměty cizího jazyka - UTB	52
Tabulka 13 Předměty cizího jazyka - UPOL	52
Tabulka 14 Předměty cizího jazyka - MU	53
Tabulka 15 Předměty cizího jazyka - UHK	53
Tabulka 16 Předměty cizího jazyka - JU	53
Tabulka 17 Předměty cizího jazyka - TUL	54
Tabulka 18 Výběr participantů	59

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Informovaný souhlas

Příloha P II: Interview č. 1 – P1

Příloha P III: Interview č. 2 – P2

Příloha P IV: Interview č. 3 – P3

Příloha P V: Interview č. 4 – P4

Příloha P VI: Interview č. 5 – P5

Příloha P VII: Interview č. 6 – P6

Příloha P VIII: Interview č. 7 – P7

Příloha P IX: Interview č. 8 – P8

PŘÍLOHA P I: INFORMOVANÝ SOUHLAS

Informovaný souhlas s poskytnutím interview a jeho zpracováním s následným využitím pro diplomovou práci s názvem Předpoklady studentů učitelství pro výzkumnou práci

Stvrzuji svým podpisem, že jsem byl/a seznámen/a s následujícími body:

1. Byl/a jsem informován/a o účelu interview, kterým je sběr informací pro potřeby výzkumu diplomové práce Andrei Sekulové s názvem Předpoklady studentů učitelství pro výzkumnou práci.
2. Byl/a jsem informován/a o cíli výzkumu. Cílem výzkumu je Vyhodnocení možností studentů Předškolní pedagogiky pro výzkumnou práci.
3. Byl mi sdělen průběh interview a možnost odmítnutí odpovědět na jakoukoliv otázku.
4. S nahráváním a následným zpracováním rozhovoru souhlasím za podmínek, že zvukový záznam nebude poskytnut třetí straně a po přepsání bude vymazán. Transkripce bude přístupná komisi u obhajoby diplomové práce. Citace v textu budou dostupné pouze online.
5. Byla mi zajištěna anonymita i po skončení interview. Nikde nebude uvedeno mé jméno nebo jiné osobní údaje, které by vedly k identifikaci mé osoby.
6. Dávám svolení Andrei Sekulové, aby použila rozhovor pro potřeby své diplomové práce, a může v ní části rozhovoru citovat. Zvuková nahrávka bude po ukončení výzkumu smazána.

Datum:

Podpis respondenta:

Podpis výzkumníka:

PŘÍLOHA P II: INTERVIEW Č. 1 – P1

T = tazatel, P = participantka

Interview č. 1 – P1

T: Vy studujete na univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, navazující magisterské studium, obor Předškolní pedagogika. Říkám to správně?

PI: Ano, říkáte.

T: Super, předpokládám, že nyní pracujete na své diplomové práci.

PI: Ano, snažím se.

T: Jak Vám to jde?

PI: Dobrá otázka (smích), moc ráda bych chtěla říct, že dobře, ale každý den o tom pochybuju. Jeden den si věřím, že to zvládnou, stihnu, porozumím tomu, a druhý den mám chuť svou dosavadní práci vzdát a mít klid.

T: Zaměřím se tedy na tu praktickou část diplomové práce, čili na výzkumnou práci. Narazila jste na nějaké problémy ohledně psaní a realizace Vaší výzkumné práce?

PI: Řekla bych, že jsem narazila nejvíce na svůj osobní problém s výzkumnou prací. V předchozím studiu jsem pracovala s aplikačním typem práce a jsem tedy nepolíbená výzkumnou prací. Problémem bylo tedy hlavně to, že jsem nevěděla, jak mám tuto výzkumnou práci uchopit, co mám dělat, jak to mám dělat, co je správně, pochopila jsem to správně a tak dál bych mohla pokračovat. Ve zkratce bych řekla, že to byl opravdu chaos v mé hlavě (smích).

T: Připravila Vás univerzita během studia na výzkumnou práci?

PI: No, připravila i nepřipravila. V seminářích jak na bakalári, tak právě nyní v navazujícím studiu bylo rozebíráno zpracování výzkumné práce dostatečně, nebo spíše takhle, na bakalářském jsme byli mnohem více připravováni na výzkumnou práci než teď na magisterském. Myslím si, že vyučující totiž již počítají s tím, že vše známe, ale asi bych uvítala nějaké doplnění, dovysvětlení.

T: Co Vám univerzita nabídla v rámci metodologické průpravy během studia?

PI: Jejda, co mi nabídla. No já asi nevím, jako kromě seminářů k předmětům a individuální konzultace s vyučujícími ohledně výzkumů, asi nic extra. Jako oceňuji ochotu během konzultací, že byli vyučující ochotni problematiku vysvětlit a tak. Já osobně jsem musela ještě více pracovat sama s tím, abych problematice více porozuměla.

T: Nabídla Vám univerzita i nějaké jiné možnosti v rámci metodologické průpravy?

PI: Jejda, no tak asi kromě toho, co jsem řekla před chvílkou nic jiného. Prostě přednášky, semináře, individuální konzultace, samostudium. Asi tak bych se shrnula. Snad je to takhle dostačující.

T: Byly pro Vás přednášky a semináře přínosné? Pomohly Vám získané informace v rámci přednášek a seminářů v přípravě a realizaci výzkumné práce?

PI: Ano, byly, určitě to byl dobrý základ pro pochopení této problematiky. Určitě bylo potřeba samostudium, protože ne vždy jsem na přednáškách duchem přítomná, protože během jednoho dne, nebo víkendu při dálkovém studiu se to nedá vše pochytit. Ale řekla bych, že základ určitě dobrý, je to hodně o tom individuálním přístupu.

T: Co odborná literatura, kterou Vám vyučující doporučili? Byla Vám k užítku? Použila jste tuto literaturu?

PI: Rozhodně ano, když jsem si nevěděla rady a tak, aspoň jsem věděla, po čem můžu sáhnout.

T: Dohledávala jste si informace ještě někde jinde?

PI: Ano. Odborná literatura je samozřejmě základ, ale dohledávala jsem si informace na internetu a tak. Taková kombinace všeho – odborné časopisy, knihy, internet.

T: Myslíte si, že byla tato příprava ze strany univerzity dostačující?

PI: Řekla bych, že ano, ale samozřejmě je to pak hrozně individuální, jak se k tomu člověk postaví, a jak se na tuto problematiku soustředí. Já jsem si například musela nějaké věci ještě dohledávat, protože z přednášek a seminářů jsem je zapoměla.

T: Co Vaše osobní příprava na výzkumnou část Vaší diplomové práce?

PI: Nechci si nějak fandit, ale nějaké základní povědomí o výzkumné práci tam bylo, ale samozřejmě jsem to pak musela vztáhnout na svoji konkrétní problematiku a dohledat si ještě potřebné informace k tomu, abych ji mohla správně zpracovat.

T: Takže můžete říct, že jste připravena na výzkumnou práci v rámci diplomové práce?

PI: Ano, řekla bych, že ano. K něčemu to určitě bylo.

T: Dobře, moc Vám děkuji za odpovědi a přeji hodně štěstí s dokončením diplomové práce.

PI: I vám přeji hodně štěstí.

PŘÍLOHA P III: INTERVIEW Č. 2 – P2

T = tazatel, P = participantka

Interview č. 2 – P2

T: Vy studujete na Univerzitě Palackého v Olomouci, navazující magisterské studium, obor Předškolní pedagogika. Říkám to správně?

P2: Ano, v Olomouci studuji už 5. rokem. První jsem studovala obor *Učitelství pro mateřské školy*, což bylo bakalářské studium na 3 roky a teď jsem v druhém ročníku právě oboru *Předškolní pedagogika* a mám před sebou další státnice.

T: Super, předpokládám, že nyní pracujete na své diplomové práci.

P2: Jo (smích), dá se říct že, teď už mi teče do bot, takže se snažím efektivně na diplomce pracovat. Já vlastně pokračuji v tématu své bakalářské práce, takže jsem to stále odkládala, protože jsem si myslela, že mám dobrý základ.

T: Jak Vám to jde?

P2: No, udělala jsem si plán, že teoretickou část diplomky musím za každou cenu dopsat do konce března, abych případně měla ještě čas na nějaké úpravy, tím myslím třeba formátování textu a opravu gramatiky, nebo nedej bože, by mi třeba vedoucí řekla, abych některé kapitoly změnila. No a zároveň musím mít ještě nějaký čas na zpracování praktické části.

T: Zaměřím se tedy na tu praktickou část diplomové práce, čili na výzkumnou práci. Narazila jste na nějaké problémy ohledně psaní a realizace Vaší výzkumné práce?

P2: Jak jsem říkala, tak já ještě praktickou část psát nezačala. Zatím jsem ve fázi, kdy rozesílám dotazníky do vybraných mateřských škol, jelikož mými respondenty jsou právě učitelé mateřských škol. Využívám standardizované dotazníky, takže s tím také bylo méně práce, stačilo je vlastně přepsat do Google forms a teď už jen sleduji, jak respondenti odpovídají a kolik odpovědí vlastně mám. A zatím je to teda bída (smích).

T: Připravila Vás univerzita během studia na výzkumnou práci?

P2: Na bakalári jsme měli určitě seminář k bakalářské práci, tam bylo hlavním úkolem vytvořit předběžný obsah a anotaci, ale zpětně to nevnímám jako moc přínosné. No a teď na magistrovi jsme měli seminář k diplomové práci, který vedla paní dr. -----, a jelikož to byl seminář určený pro náš obor, ale i pro prvostupňáky, kteří vlastně ještě neměli žádné zkušenosti s psaním závěrečné práce, tak ty informace jsme ve většině případů už znali a mnohem více bychom je ocenily ještě před psaním bakalářky.

T: Co Vám univerzita nabídla v rámci metodologické průpravy během studia?

P2: Tak metodologii jsme probírali právě s paní doktorkou a musím říct, že nám některé postupy a principy dokázala moc dobře vysvětlit. Vyjmenovávala různé plusy a mínusy kvality a kvantity.

T: Nabídla Vám univerzita i nějaké jiné možnosti v rámci metodologické průpravy?

P2: Já jsem se účastnila projektu IGA, kde jsem se poprvé setkala s kódováním u rozhovorů, protože u bakalářky jsme taky měla kvantitativní výzkum. Takže jsem si to v rámci projektu mohla vyzkoušet.

T: Byly pro Vás přednášky a semináře přínosné? Pomohly Vám získané informace v rámci přednášek a seminářů v přípravě a realizaci výzkumné práce?

P2: Jak jsem říkala, na bakalári vůbec a teď na magistrovi to bylo sice spousta informací, které jsme už znaly, no, ale zase musím říct, že paní doktorka je fakt skvělá a vyzná se v tom, a jde na ní vidět, že ráda poradí, když člověk tápe.

T: Co odborná literatura, kterou Vám vyučující doporučili? Byla Vám k užtku? Použila jste tuto literaturu?

P2: Koukala jsem do Chrásky, to se jmenovalo nějak *Metody pedagogického výzkumu*, ale upřímně jsem vždycky radši všechno prokonzultovala s vedoucí, a teď to mám taky v plánu.

T: Dohledávala jste si informace ještě někde jinde?

P2: No tak jasně, dneska toho jde spoustu najít na internetu. Člověk může přečíst praktické části jiných diplomek, aby měl představu, o co vlastně doopravdy půjde.

T: **Myslíte si, že byla tato příprava ze strany univerzity dostačující?**

P2: No já si myslím, že na vysoké škole se tak nějak očekává, že je student samostatný a všechno si zjistí sám. U té bakalářky jsme byli opravdu hozeni do vody, a jsem ráda, že alespoň teď jsme měli na seminář paní dr. -----, ne jenom, že nám spoustu věcí dovysvětlila, ale taky její přístup byl takový velmi lidský.

T: **Co Vaše osobní příprava na výzkumnou část Vaší diplomové práce?**

P2: No já teď čekám na nějaký rozumný počet respondentů, aby vůbec mělo smysl začít zpracovávat data. S jedním dotazníkem už zkušenosti mám, a vím, jak ho vyhodnotit, takže to snad bude v pohodě a ke druhému mám postup a věřím, že mi vedoucí když tak poradí. Spíš mám trošku strach, abych si správně stanovila cíl, a hypotézy a tak no.

T: **Takže můžete říct, že jste připravena na výzkumnou práci v rámci diplomové práce?**

P2: No to asi moc říct nemůžu, ale věřím, že to zvládnou.

T: **Dobře, moc Vám děkuji za odpovědi a přeji hodně štěstí s dokončením diplomové práce.**

P2: Není zač a děkuji.

PŘÍLOHA P IV: INTERVIEW Č. 3 – P3

T = tazatel, P = participantka

Interview č. 3 – P3

T: Vy studujete na Masarykově Univerzitě, navazující magisterské studium, obor Předškolní pedagogika. Říkám to správně?

P3: Ano, přesně tak jak říkáte.

T: Super, předpokládám, že nyní pracujete na své diplomové práci.

P3: Ano, momentálně pracuji na své diplomové práci.

T: Jak Vám to jde?

P3: Jde to celkem dobře, ale samozřejmě při psaní výzkumné práce mohou nastat určité problémy.

T: Zaměřím se tedy na tu praktickou část diplomové práce, čili na výzkumnou práci. Narazila jste na nějaké problémy ohledně psaní a realizace Vaší výzkumné práce?

P3: Na začátku jsem narazila s tím, že jsem si nebyla jistá, jak celou praktickou část zpracovat. Nyní jsem ve fázi, že na ní pracuju a snad postupuju správně. Při psaní mohou vzniknout různé problémy. Špatně vybraný vzorek, interpretace výsledků, analýza dat. Je jich dost (smích).

T: Připravila Vás univerzita během studia na výzkumnou práci?

P3: Ano, myslím, že mě univerzita na výzkumnou práci připravila.

T: Co Vám univerzita nabídla v rámci metodologické průpravy během studia?

P3: Univerzita mi nabídla metodologickou průpravu, kde mi poskytla základní informace o metodách výzkumu a analýze dat.

T: Nabídla Vám univerzita i nějaké jiné možnosti v rámci metodologické průpravy?

P3: Přednášky, semináře, cvičení, individuální konzultace.

T: Byly pro Vás přednášky a semináře přínosné? Pomohly Vám získané informace v rámci přednášek a seminářů v přípravě a realizaci výzkumné práce?

P3: Přednášky a semináře pro mě přínosné byly. Pomohly mi s realizací mého výzkumu a celkově ve zpracování diplomové práce.

T: Co odborná literatura, kterou Vám vyučující doporučili? Byla Vám k užítku? Použila jste tuto literaturu?

P3: Doporučenou literaturu jsem použila při psaní teoretické části diplomové práce, ale vyhledávala jsem si informace i k výzkumné části.

T: Dohledávala jste si informace ještě někde jinde?

P3: Kromě odborné literatury jsem si dohledávala informace i odborných článcích a na internetu. Tam člověk dneska najde úplně všechno, vždyť to znáte (smích).

T: Myslíte si, že byla tato příprava ze strany univerzity dostačující?

P3: Myslím si, že ano. Příprava ze strany univerzity byla podle mě dostačující.

T: Co Vaše osobní příprava na výzkumnou část Vaší diplomové práce?

P3: Snažila jsem se si zjistit co nejvíce informací o mém typu výzkumu a metodách, které realizuju ve své práci.

T: Takže můžete říct, že jste připravena na výzkumnou práci v rámci diplomové práce?

P3: Ano, jsem připravena na výzkumnou část mé diplomové práce.

T: Dobře, moc Vám děkuji za odpovědi a přeji hodně štěstí s dokončením diplomové práce.

P3: Není zač, také děkuji a přeji hezký den.

PŘÍLOHA P V: INTERVIEW Č. 4 – P4

T = tazatel, P = participantka

Interview č. 4 – P4

T: Vy studujete na Univerzitě Karlově v Praze, navazující magisterské studium, obor Předškolní pedagogika. Říkám to správně?

P4: Ano, ano, přesně tak.

T: Super, předpokládám, že nyní pracujete na své diplomové práci.

P4: No začala jsem, ale skloubit to s prací není úplně tak jednoduché. Tím, že je výuka převážně v týdnu, tak ještě nemám nasbírané všechny kredity. Ale snažím se do toho nějakým způsobem dostat. (smích)

T: Jak Vám to jde?

P4: Popravdě nic moc. Plánuju se do toho opřít v létě. Teďka ještě shromažďuju nějaké materiály, které by mi mohly více pomoci.

T: Zaměřím se tedy na tu praktickou část diplomové práce, čili na výzkumnou práci. Narazila jste na nějaké problémy ohledně psaní a realizace Vaší výzkumné práce?

P4: Jako první problém spatřuji teďka, na začátku realizace. Kdy jsem zvolila téma, které je velmi obtížné provádět v mém současném působišti. Tím, že pracuji v mateřské škole speciální a všechny děti nejsou mentálně zdravé. No ukousla jsem asi moc velké sousto (smích)

T: Připravila Vás univerzita během studia na výzkumnou práci?

P4: Ano to každopádně.

T: Co Vám univerzita nabídla v rámci metodologické průpravy během studia?

P4: Jen přednášky, cvičení, semináře. Metodologickou průpravu jsme braly jen v hudební výchově a tělocviku. Vlastně když se teďka nad tím zamyslím, tak nejvíce jsem si odnesla asi z hudební výchovy. Paní doktorka Kmentová byla báječná.

T: Nabídla Vám univerzita i nějaké jiné možnosti v rámci metodologické průpravy?

P4: Teď mně nic zrovna nenapadá. Ale určitě i nějaké další semináře, publikace. Jsem zastávce toho, že člověk se stejně nejvíce zaučí praxí.

T: Byly pro Vás přednášky a semináře přínosné? Pomohly Vám získané informace v rámci přednášek a seminářů v přípravě a realizaci výzkumné práce?

P4: Záleží jak které, asi jako na každé škole. Mě nejvíce daly cvičení, než samotné přednášky. Jak říkám, výzkumná práce je a bude ještě velice zajímavá.

T: Co odborná literatura, kterou Vám vyučující doporučili? Byla Vám k užítku? Použila jste tuto literaturu?

P4: Ano, ale teda ne všechny jsou sehnatelné.

T: Dohledávala jste si informace ještě někde jinde?

P4: Ano, čerpám i z cizojazyčných zdrojů.

T: Myslíte si, že byla tato příprava ze strany univerzity dostačující?

P4: Snad ano, teďka už záleží na mě, jak se s tím popasuju. Ale mám skvělou vedoucí práce, tak věřím, že to nějak zvládnou.

T: Co Vaše osobní příprava na výzkumnou část Vaší diplomové práce?

P4: Chce a bude to ještě chtít pevné nervy! A hodně prosseca (smích).

T: Takže můžete říct, že jste připravena na výzkumnou práci v rámci diplomové práce?

P4: Teď bych to teda úplně netvrdila, ale snad na to bude v létě více času.

T: Dobře, moc Vám děkuji za odpovědi a přeji hodně štěstí s dokončením diplomové práce.

P4: Není vůbec za co. I já moc děkuji a přeji mnoho úspěchu jak ve studijním, tak osobním životě.

PŘÍLOHA P VI: INTERVIEW Č. 5 – P5

T = tazatel, P = participantka

Interview č. 5 – P5

T: Vy studujete na Univerzitě Hradec Králové, navazující magisterské studium, obor Pedagogika předškolního věku se zaměřením na děti se speciálními potřebami. Říkám to správně?

R: Ano, říkáte to správně. Je to dlouhý název oboru a jste dobrá, že jste ho řekla správně. Některé spolužačky měly problém si ho vůbec zapamatovat (smích).

T: Super, předpokládám, že nyní pracujete na své diplomové práci.

R: Hmm. No.. Snažím se no.

T: Jak Vám to jde?

R: Vlastně ani nevím.. víte.. Když mám pocit, že jde všechno dobře, tak je to nakonec jinak. Teoretickou mám, ale celkem teď bojuji s tou praktickou. No.. Asi tak. Nevím.

T: Zaměřím se tedy na tu praktickou část diplomové práce, čili na výzkumnou práci. Narazila jste na nějaké problémy ohledně psaní a realizace Vaší výzkumné práce?

R: Určitě.. Já měla problémů, že je nedokážu už spočítat (smích). Víte, bakalářku jsem psala teoretickou, takže jsem s nějakým výzkumem absolutně neměla zkušenosti. Hodně věcí jsem si musela dohledat a myslím, že jsem mé vedoucí dala hodně zabrat. Je mi jí až líto.

T: Připravila Vás univerzita během studia na výzkumnou práci?

R: No.. měli jsme nějaké přednášky o metodách výzkumu a tak, ale upřímně.. (smích), moc si z toho nepamatuju. Ne, že by to byla chyba vyučující, spíš mě to prostě nebavilo poslouchat (smích).

T: Co Vám univerzita nabídla v rámci metodologické průpravy během studia?

R: Myslím... Hmm.. no ty přednášky, seminář a někteří se zapojovali i do nějakých projektů. Ale jak jsem říkala, mě to nebavilo, takže jsem se dál o to nezajímala.

T: Nabídla Vám univerzita i nějaké jiné možnosti v rámci metodologické průpravy?

R: Asi ty projekty? Já fakt nevím.. Říkám, nezajímala jsem se.

T: Byly pro Vás přednášky a semináře přínosné? Pomohly Vám získané informace v rámci přednášek a seminářů v přípravě a realizaci výzkumné práce?

R: Věřím, že kdybych dávala více pozor, určitě bych teď nebyla tak ztracená.. Vedoucí fakt se mnou měla hodně práce a díky jejímu přístupu jsem všechno nakonec pochopila. Ale myslím, že to co nám říkali na přednáškách určitě smysl mělo. Jinak by nám to neříkali že? (smích).. Ne, byla to moje chyba.. Měla jsem dávat pozor.

T: Co odborná literatura, kterou Vám vyučující doporučili? Byla Vám k užítku? Použila jste tuto literaturu?

R: Jooo, něco jsem četla.. Nebo spíš používala u psaní diplomky.. Jéjda, jak to to jmenovalo.. Hmm.. Hendl? Nevím, je to správně? (smích).. Asi jo, Hendl.. A ještě si vzpomínám na Gavoru. Joo.

T: Dohledávala jste si informace ještě někde jinde?

R: To víte, že jo.. Strávila jsem hodiny v knihovnách nad spoustou knížek. Hodně knížek mi doporučila i vedoucí, takže se to dalo. Ale někdy byl problém nějakou knížku sehnat.

T: Myslíte si, že byla tato příprava ze strany univerzity dostačující?

R: Myslím, že ano. Oni přece musí vědět, co nás mají všechno naučit, ne?

T: Co Vaše osobní příprava na výzkumnou část Vaší diplomové práce?

R: Osobní příprava.. No. (smích). Asi studium té literatury no. Bez ní by to asi nešlo. Hodně mi pomohlo, že jsem diplomku psala s kamarádkou a hodně jsme si radily a pomáhaly. To šlo potom lépe a i ta motivace byla větší.

T: Takže můžete říct, že jste připravena na výzkumnou práci v rámci diplomové práce?

R: Nemyslím si, že úplně na 100%, ale věřím, že ji zvládnou.

T: Dobře, moc Vám děkuji za odpovědi a přeji hodně štěstí s dokončením diplomové práce.

R: Děkuju, snad jsem Vám aspoň trochu pomohla.

PŘÍLOHA P VII: INTERVIEW Č. 6 – P6

T = tazatel, P = participantka

Interview č. 6 – P6

T: Vy studujete na Univerzitě Hradec Králové, navazující magisterské studium, obor Pedagogika předškolního věku. Říkám to správně?

R: Jo, jo, říkáte to dobře. Myslím, že je náš obor hodně podobný, jen s jiným názvem.

T: Super, předpokládám, že nyní pracujete na své diplomové práci.

R: Ano, snažím se tomu věnovat veškerý volný čas. Ale znáte to.. (smích)

T: Jak Vám to jde?

R: Ráda bych řekla, že jsem ve fázi dokončování, ale ještě čekám na odpověď od vedoucího. Snad nebudu muset už nic přepisovat. Teoretickou část práce mám v pořádku, ale u té výzkumné. Netuším. Snad mi vedoucí napíše, že je to v pořádku.

T: Zaměřím se tedy na tu praktickou část diplomové práce, čili na výzkumnou práci. Narazila jste na nějaké problémy ohledně psaní a realizace Vaší výzkumné práce?

R: Asi bych neřekla, že jsem měla nějaké problémy. U své bakalářské práce jsem v praktické části dělala dotazníkové šetření a teď ho dělám i u diplomky. Řekla bych, že tím, že s tím mám zkušenost tak je to v pohodě, ale určitě by se nějaký problém našel, kdybych dělala jinou metodu. Kdo ví (smích).

T: Připravila Vás univerzita během studia na výzkumnou práci?

R: Celkem záludná otázka. Hmm. No. Já jsem bakalářské studium studovala na jiné univerzitě a přišlo mi, že tam ta příprava byla asi lepší. Tady bych uvítala ještě nějaké doplnění, nebo více informací.

T: Co Vám univerzita nabídla v rámci metodologické průpravy během studia?

R: V 1. ročníku jsme měli, tuším seminář to byl? Možná. Ve 2. ročníku potom více přednášek, ale kdyby to bylo naopak bylo by to podle mě lepší. Ale to je jen můj názor.

T: Nabídla Vám univerzita i nějaké jiné možnosti v rámci metodologické průpravy?

R: Určitě. Dostali jsme možnost zapojit se do výzkumných soutěží, ale já o to moc nestála. Vlastně ani nevím, jestli se někdo přihlásil. No, určitě někdo jo, ale já se o to nezajímala.

T: Byly pro Vás přednášky a semináře přínosné? Pomohly Vám získané informace v rámci přednášek a seminářů v přípravě a realizaci výzkumné práce?

R: Určitě by byly víc přínosné kdybych se dozvěděla více informací. Víte, měla jsem pocit, že jsem si zopakovala to, co vím. Ale vlastně ani to nebylo na škodu. Ale jsem ten typ, co se rád dozvídá něco nového, takže i kdybych tu informaci nepoužila, tak pořád by to bylo něco nového.. Chápete. (smích)

T: Co odborná literatura, kterou Vám vyučující doporučili? Byla Vám k užítku? Použila jste tuto literaturu?

R: Literatury jsme měli dostatek si myslím.. Ale k mému tématu jsem si hledala i jiné knížky, ale co se týká výzkumu tak si myslím, že ten počet byl v pohodě.

T: Dohledávala jste si informace ještě někde jinde?

R: Internet, jiné knížky, studie, odborné časopisy.. Nevím. Těch možností je v dnešní době hodně.

T: Myslíte si, že byla tato příprava ze strany univerzity dostačující?

R: Vždy jde všechno udělat líp (smích), ale myslím, že ano.

T: Co Vaše osobní příprava na výzkumnou část Vaší diplomové práce?

R: Moje příprava? No. Určitě hledání materiálů, které jsem potřebovala. Ale asi tím, že jsem dělala stejnou metodu v té praktické části tak jsem byla klidnější a moc jsem se nestresovala. Ale to si myslím, že je hrozně individuální. Víte co. Někdo se na to vykašle, někdo jede jako stroj. A chce to i pevné nervy. To fakt (smích).

T: Takže můžete říct, že jste připravena na výzkumnou práci v rámci diplomové práce?

R: Myslím, že ano. Vždy je co zlepšovat, ale nemyslím, že bych ji nezvládla.

T: Dobře, moc Vám děkuji za odpovědi a přeji hodně štěstí s dokončením diplomové práce.

R: Vám taky. Díky.

PŘÍLOHA P VIII: INTERVIEW Č. 7 – P7

T = tazatel, P = participantka

Interview č. 7 – P7

T: Vy studujete na Jihočeské Univerzitě v Českých Budějovicích, navazující magisterské studium, obor Speciální pedagogika. Říkám to správně?

R: Celý název snad nebyl ani nutný (smích), ale ano, říkáte to dobře.

T: Super, předpokládám, že nyní pracujete na své diplomové práci.

R: Teď už ano. Myslím naplno. Postihly mě nějaké zdravotní komplikace, takže jsem práci musela na chvíli odložit stranou. Ale teď už jsem v pořádku a všechno jsem našťastí dohnala a nejsem ani tak ve skluzu, jak jsem si myslela, že budu.

T: Jak Vám to jde?

R: Teď jsem udělala opravdu kus práce. Začínala jsem praktickou, tu už mám hotovou a teď už jen popisuji teorii.

T: Zaměřím se tedy na tu praktickou část diplomové práce, čili na výzkumnou práci. Narazila jste na nějaké problémy ohledně psaní a realizace Vaší výzkumné práce?

R: Můj problém byl ten, že jsem špatně pochopila zpracování metody. Takže jsem tu praktickou dělala dvakrát (smích). Teď se tomu směju, ale předtím mi do smíchu nebylo. Ale mám skvělou vedoucí, a když viděla, že postupuju špatně, tak mě našťastí včas zastavila a navedla na správnou cestu. Bez ní bych byla ztracená.

T: Připravila Vás univerzita během studia na výzkumnou práci?

R: Domnívám se, že ano.

T: Co Vám univerzita nabídla v rámci metodologické průpravy během studia?

R: V obou ročnících jsme měli semináře. V 1. ročníku jsme měli semináře rozděleny podle typu výzkumu, kvalitativní a kvantitativní. To bylo super, člověku se informace nepletly a mohl to více vstřebat. Nebo to je můj pohled. Mě to takhle vyhovovalo.

T: Nabídla Vám univerzita i nějaké jiné možnosti v rámci metodologické průpravy?

R: Víím, že má naše univerzita hodně vědeckých grantů, do kterých se mohou studenti zapojit, ale nevím. Nemyslím si, že jsem až tak dobrá, že bych mohla uspět s nějakým projektem. Ale ani jsem zájem neměla, měla jsem jiné starosti a zájmy a jak jsem říkala, zdravotní problémy mi i tak studium komplikovaly dost.

T: Byly pro Vás přednášky a semináře přínosné? Pomohly Vám získané informace v rámci přednášek a seminářů v přípravě a realizaci výzkumné práce?

R: To určitě ano, přednášející byla perfektní. Všechno dobře vysvětleno, podáno, když jsme něco nepochopili tak nám to vysvětlila znovu. Dávala nám i možnost individuálních konzultací.

T: Co odborná literatura, kterou Vám vyučující doporučili? Byla Vám k užitku? Použila jste tuto literaturu?

R: Vyučující nám literaturu doporučovala vždy během seminářů, pak jsem se dívala i do STAGU, co tam máme napsáno, a myslím, že jsem do většiny alespoň nahlédla.

T: Dohledávala jste si informace ještě někde jinde?

R: Určitě. Dnešní doba je na vyhledávání informací skvělá. Najdete už snad skoro všechno. Hodně jsem používala odborné spisy a časopisy. Neměla jsem ani problém sehnat knížky, které jsem potřebovala.

T: Myslíte si, že byla tato příprava ze strany univerzity dostačující?

R: Určitě ano. Tak oni musí vědět, co by nás měli naučit. Nebo měli by. Myslím si, že pak spíš záleží na studentech, jak s informacemi naloží a jak s nimi umí pracovat.

T: Co Vaše osobní příprava na výzkumnou část Vaší diplomové práce?

R: U diplomové práce jsem si zvolila stejnou metodu výzkumu jako u bakalářské, takže jsem byla více v klidu, protože jsem věděla, co dělám. Další stres bych kvůli zdravotnímu stavu opravdu nechtěla, takže jsem vsadila na jistotu.

T: Takže můžete říct, že jste připravena na výzkumnou práci v rámci diplomové práce?

R: Ano, jsem.

T: Dobře, moc Vám děkuji za odpovědi a přeji hodně štěstí s dokončením diplomové práce.

R: Jéé, děkuji moc. Vám také.

PŘÍLOHA P IX: INTERVIEW Č. 8 – P8

T = tazatel, P = participantka

Interview č. 8 – P8

T: Vy studujete na Technické univerzitě v Liberci, navazující magisterské studium, obor Vychovatelství. Říkám to správně?

R: Ano, říkáte to naprosto správně.

T: Super, předpokládám, že nyní pracujete na své diplomové práci.

R: Ano, pracuji na ní, ale občas je obtížné najít si čas. Ale snažila jsem se si udělat rozvrh, kdy a jak dlouho se budu práci věnovat a myslím, že se mi to dařilo.

T: Jak Vám to jde?

R: Řekla bych, že velmi dobře. Myslím, že jsem v konečné fázi. Čekám ještě na poznámky od vedoucí práce a uvidím, jestli budu ještě provádět nějaké úpravy.

T: Zaměřím se tedy na tu praktickou část diplomové práce, čili na výzkumnou práci. Narazila jste na nějaké problémy ohledně psaní a realizace Vaší výzkumné práce?

R: Metodu jsem měla dotazníkové šetření. Mými respondenty byli ředitelé a ředitelky dětských domovů. Téma jsem si navrhovala sama. Ze začátku byl problém s návratností dotazníků, ale po opětovné e-mailové komunikaci se mi vrátilo dostatek dotazníků, abych mohla praktickou část dokončit.

T: Připravila Vás univerzita během studia na výzkumnou práci?

R: Já si myslím, že ano. Určitě.

T: Co Vám univerzita nabídla v rámci metodologické průpravy během studia?

R: Musím říct, že z nabídky jsem byla nadšená. Měli jsme hodně přednášek a seminářů. Hlavně v 1. ročníku. Bakalářské studium jsem studovala na jiné univerzitě a ani tam jsme neměli výuku ohledně výzkumu v tak velkém množství. A to bych ji tam vážně uvítala. Tady to bylo skvělé. Potom i ve 2. ročníku jsme měli přednášky a semináře a hlavně předmět ohledně tvorby odborných textů mi byl největším přínosem.

T: Nabídla Vám univerzita i nějaké jiné možnosti v rámci metodologické průpravy?

R: Samozřejmě. Univerzita nabízí spoustu možností. Studenti se mohou zapojit do grantových programů a soutěží. Já se ale nezapojila.

T: Byly pro Vás přednášky a semináře přínosné? Pomohly Vám získané informace v rámci přednášek a seminářů v přípravě a realizaci výzkumné práce?

R: Určitě ano, jak říkám, byla jsem nadšená z množství výuku v oblasti výzkumu a získané informace mi v mé práci pomohly velmi.

T: Co odborná literatura, kterou Vám vyučující doporučili? Byla Vám k užítku? Použila jste tuto literaturu?

R: Knih jsme měli doporučených dostatek, si myslím. Já však literaturu k diplomové práci konzultovala s vedoucí práce nebo jsem si ji hledala sama. Ale samozřejmě jsem se do doporučené literatury podívala v rámci studia a přípravy na splnění předmětů.

T: Dohledávala jste si informace ještě někde jinde?

R: Ano, používala jsem odborné časopisy, spisy, hodně jsem hledala na internetu. Dnes je hodně možností a v mobilu už má člověk téměř vše.

T: Myslíte si, že byla tato příprava ze strany univerzity dostačující?

R: Dle mě ano.

T: Co Vaše osobní příprava na výzkumnou část Vaší diplomové práce?

R: Tím, že jsem si téma navrhovala sama, tak jsem musela mít hrubý nástřel teoretické i praktické části práci když jsem oslovovala vyučující, aby byla mou vedoucí práce. Má příprava byla zřejmě dostatečná a dokázala jsem se už trochu v té výzkumné části orientovat. S dotazníkových šetřeními zkušenosti mám, takže si myslím, že v tomto ohledu jsem měla

určitou výhodu. Ale jde i o to, jak student dokáže zpracovat všechny informace od vyučujících a hlavně je poté využít v praxi.

T: Takže můžete říct, že jste připravena na výzkumnou práci v rámci diplomové práce?

R: Myslím si, že ano. Ale opravdu hodně dělají ty zkušenosti, které už mám.

T: Dobře, moc Vám děkuji za odpovědi a přeji hodně štěstí s dokončením diplomové práce.

R: Taky Vám děkuji a přeji šťastnou ruku u státnic.